БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 184 (6619)
СЕНТЯБРИИН 12
СУББОТО
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Хүдэлмэридэхи дутуунуудтай эбсэжэ болохогүй

Партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин хэмжээнһээ ажахын амжалта дулдыдадаг гэжэ манние парти һургана. Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэрие эрхим һайнаар табиһанай үндэһэ һуури дээрэ лэ ажахын болон культурна байгуулалтын асуудалнууд амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ болохо байна.

Тиимэһээ КПСС-эй Центральна Комитет болбол партийна хүтэлбэрилгын арга методүүдые бүхы хэмжээгээр нарижуулан һайжаруулха, ажахын ба культурна байгуулалтын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ талаар партийна эхин организацинуудай үүргые ба харюусалгые эрид дээшэлүүлхэ, хүдэлмэридэхи алдуу дутуунуудтай эбсэдэггүй байхаар хүтэлбэрилхы бүхы кадрнуудые хүмүүжүүлхэ шухала гэжэ һургадаг байна.

Үнэхөөр һайн хүтэлбэрилэгшэ гээшэ амжалтануудаа обёорхоһоо гадна, мүн ажал хүдэлмэридэхи алдуу дутуунуудаа саг соонь элирүүлэн мэдэржэ, тэдэнээ дары түргэнөөр усадхадаг байха зэргэтэй.

Даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг, ажал хүдэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдтэй эбсэдэггүй байхаар хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлгын тон шухала арга нүхэсэл дороһоо гараһан шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ мүн болоно. «Дороһоо гараһан шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые улам саашадань дэлгэрүүлхэ, хүдэлмэридэхи дутуунуудаа элирүүлхэ ба усадхан зайсуулха, юумые һайн шэнгеэр наагуурнь харуулха гү, али туйлаһан амжалтадаа хүхирэн дашуурха ябадалтай тэмсэхэ» гэһэн эрилтэ КПСС-эй Устав дотор табигдана.

Партиин Уставай энэ эрилтые дүүргэлтэ болгон, манай республикын олонхи партийна комитедүүд ба парторганизацинууд партийна ба гүрэнэй журамые наринаар сахиха хэрэгые зарим тэды һайжаруулжа, кадрнуудые хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ горьтойхон анхарал хандуулдаг, ажал-ябуулгадаа тохёолдоһон дутуу дундануудые дары элирүүлэн усадхадаг боложо байна.

Гэхэ зуура, колхозуудай, МТС-үүдэй ба предприятинуудай партийна эхин организацинуудай ажал хүдэлмэреэр һонирходоггүй, тэдэнэй ажал-ябуулгадахи дутагдалнуудтай эбсэдэг, баталан абаһан шиидхэбэринүүдэйнгээ гүйсэдхэлые хинан шалгадаггүй, эхилһэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэдэггүй партийна комитедүүд үшөө бии гэхэдэ алдуу болохогүй.

Мүнөө ургаса хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын үедэ Кяхтын аймагай олонхи колхозуудай партийна организацинууд колхознигуудай, механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө мүртэйгөөр эмхидхэжэ шадаагүй, тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулна. Жэшээнь, тус аймагай Субактын сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозые абажа үзэе. Таряа хуряалгада хабаадажа ябаһан колхознигуудай ба механизаторнуудай ажал эндэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Комбайнуудынь олонхи ушарта һаатана. Эдэ бүгэдэ дээрэһээ гүрэндэ таряа тушааха график сахигданагүй.

Мүнөө тус колхозой гэшүүдэй дунда социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри оройдоо ябуулагданагүй.

Теэд энэ дутагдалнуудтаяа колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Коломин мүнөө болотор эбсэжэ байха юм. Даалгагдаһан хэрэгтээ нүхэр Коломиной харюусалгагүйгөөр хандадаг тухайда партиин айкомдошье мэдээжэ юм. Гэбэшье, партиин айком энэ талаар ямаршье хэмжээ абадаггүй, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэреэр һонирходоггүй, тэдэнэй үүргые ба харюусалгые дээшэлүүлхын түлөө ёһотой һайнаар оролдоогүй байна.

Республикынгаа хүдөө ажахые дам саашадань хүгжөөн дэбжүүлхэ талаар хүдөө нютагуудтахи партийна организацинуудай үмэнэ тон ехэ ба харюусалгатай зорилго табигдана. Эмхидхэлэй-ажахын талаарнь колхозуудые улам бэхижүүлхын тулада тэдэнэй партийна организацинуудай үүргые ба харюусалгые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, коммунистнуудай эдэбхи хэшээлые бүри ехэ болгохо шухала.

Гэхэ зуура, аймагайнгаа ажахын ба культурна байгуулалтын шухала асуудалнуудые шиидхэхэдээ үргэн ниитэ эдэбхитэдтэ, партийна эхин организацинуудта ёһотойгоор түшэглэдэггүй, тэдэнэй хүдэлмэридэхи ехэхэн алдуу дутуунуудтай эбсэдэг партиин айкомууд үшөө үзэгдэнэ.

Баргажанай аймагай 30 гаран партийна эхин организацинуудай арбан табандань партийна бюро һунгагданхай. Теэд тэдэнэй олонхинь партийна хүтэлбэрилгын коллегиальна ёһо гуримые эбдэнэ. Зарим партийна организацинуудай секретарьнууд ямаршье асуудалые бюрогойнгоо гэшүүдтэй зүбшэнгүйгөөр өөһэдөө шиидхэхые хүсэдэг байна. Зарим партийна бюронуудай заседанинууд удаан саг соо үнгэргэгдэдэггүй, үнгэргэгдэхэдөөшье ехэнхидээ ажахын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байха юм. Жэшээнь, Уланай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин бюрогой заседани хэдэн һарын туршада болоогүй байгаа. Теэд арай гэжэ нэгэ заседани үнгэргэхэдөө, партбюрогой секретарь нүхэр Тараскин гүрэнэй фондын газар колхоздоо эрижэ абаха тухай асуудал табиһан байна. Энэ асуудалые партийна бюро бэшэ, харин колхозой правлениин шиидхэхэ ёһотой байһаниинь мэдээжэ.

Иимэ алдуу дутуунуудтай партиин Баргажанай айком олонхи ушарта эбсэжэ байдаг, партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ партийна организацинуудай секретарьнуудые, тэдэнэй орлогшонорые һайнаар һурганагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манай урда партиин XIX съездын табиһан асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада партийна хүдэлмэриин арга методүүдые бүхы хэмжээгээр нарижуулан һайжаруулха, даалгагдаһан хэрэгтээ тон ехэ харюусалгатайгаар хандадаг байхаар, ажал хүдэлмэридэхи алибаа дутагдалнуудтай огто эбсэшэгүй байхаар партийна, советскэ ба ажахын бүхы кадрнуудые хүмүүжүүлхэ шухала. Даалгабарита ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандаха, ажал-ябуулгадахи алдуу дутуунуудтаяа эбсэдэггүй байха гээшэ манай амжалта бүхэнэй дүхэм нүхэсэл мүн болоно.

Рудник арба һарынгаа түсэб дүүргэбэ

КРИВОЙ РОГ. (ТАСС). Мүнөөдэр бүхы горнорудна циклээр үйлэдбэриингөө арбан һарын программые «Большевик» гэжэ рудникай горнягууд Криворожско бассейн соогоо түрүүлжэ, болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлэйхитэй жэшээлхэдэ, руда малтан абалга 15 процентээр ехэ болоо. Продукциин өөрынь үные химдаруулһанай ашаар 1,5 миллион түхэриг алмагдаба.

Металлургическа предприятинуудта руда абаашалга гурбадахи квартал соо 25 процент дээшэлээ.

Танкистнуудай Үдэрые угтана

Советскэ Армиин сэрэгшэдтэй хамта манай ороной ажалшад танкистнуудай Үдэрые тэмдэглэхэ бэлэдхэл хэжэ байна. Советскэ Армиин, мүн тэрэнэй бронитанкова ба механизированнэ сэрэгүүдэй героическа зам тухай лекци ба элидхэлнүүд город, тосхон болон сэрэгэй частьнуудта үнгэргэгдэнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ танкистнуудай баатарлиг габьяа гаргаһан тушаа выставкэнүүд клубуудта, Культурын байшангууд ба ордонгуудта эмхидхэгдэнхэй. Танкистнуудтай уулзалганууд болоно.

Сталинай нэрэмжэтэ Московско автомобильна заводто, Кагановичын нэрэмжэтэ нэгэдэхи подшипникова завод ба бусад предприятинуудта танкистнуудай үдэртэ зорюулагдаһан хөөрэлдөөнүүд сентябриин 10-да болоо.

(ТАСС).

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫН БА ГҮРЭНДЭ ТУШААЛГЫН ГЭЭГДЭЛЫЕ ЭРИД ШУУД УСАДХАХА

Хуряалгын хүдэлмэридэ бүхы хүсэеэ табиха, комбайнуудые болон хүдөө ажахын бусад машинануудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха. Гүрэндэ таряа тушаалгые түргэнөөр дүүргэхэ гээшэ колхозуудай түрүүшын ээлжээнэй нангин уялга мүн

***

Тогууд дээгүүрнь тарян ехээр сугларшоо

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Энэ жэлэй таряа хуряалгада Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз бэлэдхэл муутайгаар ороод, энэ шухала кампание мүнөө эмхигүйгөөр, задагай зайданаар ябуулжа байна. Эндэ илангаяа таряа сэбэрлэлгын, хатаалгын хүдэлмэринүүд тон муугаар ябуулагдажа, гүрэндэ таряа тушаалга ехээр удааруулагдана. Мүнөө колхозой ба тарянажалай бригадануудай тогууд дээрэ хэдэн мянган центнер тарян сэбэрлэгдэнгүй, хатаагдангүй обоолоотой зандаа хэбтэжэ байна. Нойтон тарян удаан хатаагдангүй байхадаа халана, гутана. Жэшээлхэдэ, колхозой центральна ток дээрэ мүнөө 2 мянга гаран центнер тарян сэбэрлэгдээгүй, хатаагдаагүй хэбтэнэ. Энэ ток дээрэ хамта 12 хүн хүдэлмэрилбэшье, өөдтэй юумэ хэнэгүй. Тиихэдэ эндэ «ВИСХОМ» гэжэ механизированнэ сушилка дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй. Тарянажалай № 3 бригадын ток дээрэ 1000 гаран центнер тарян, тэрэ тоодо 100 гаран центнер гречихэ сэбэрлэгдээгүй хэбтэнэ. Эндэ таряа сэбэрлэлгын хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана, тарянай гутажа байһан ушарнууд үзэгдэнэ. Тиихэдэ тарянажалай № 4 бригадын ток дээрэ 800 шахуу центнер тарян сугларшанхай. Эндэ ажалай муугаар эмхидхэгдэһэн дээрэһээ таряа сэбэрлэдэг нэгэ машина һаяхан хоёр үдэр соо ажалгүй зогсоо. Энэ бригадынхид таряа хэхэ газаргүйбди гээд, комбайнһаа гараһан ехэхэн хэмжээнэй таряа поли дээрэ адхуулаа.

Тарянай тогууд дээрэ таряа сэбэрлэлгын, хатаалгын хүдэлмэринүүдэй муугаар эмхидхэгдэһэн дээрэһээ гүрэндэ тушаагдаха тарян хүсэд гарангүй байгаад, мүн заримдаа таряа ашаха хүнүүдэй үгы байһан дээрэһээ «Заготзерногой» пунктда таряа зөөжэ байһан хоёр автомашина дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй, һаатуулагдана.

Колхоздо үбһэ хуряалгын хүдэлмэри мүн лэ муугаар ябуулагдана. Үбһэ хуряаха түсэб эндэ арайхан гэжэ 39,4 процент, силос дараха түсэб 41,6 процент дүүргэгдээ.

Мориной-товарна фермэ шадар таригдаһан 6 гектар кукуруза хуряагдангүй орхигдошоо. Тарянажалай № 2 бригадада сабшагдаагүй сабшалан бии.

Ургаса хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэринүүд яахадаа иимэ муугаар ябуулагданаб гэхэдэ, колхознигууд болон механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэгүй, тэдэнэй ажалай эмхидхэл муу. Поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүд ажалдаа орой гараад, бүтээсэ багатайгаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө удаа эртэ орожо ерэнэ. Нарай үхибүүдтэй эхэнүүд таряа хуряалгын ба үбһэ хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ муугаар хабаадуулагдана. Юуб гэхэдэ, колхоз дээрэ үхибүүдэй ясли эмхидхэгдээгүй.

Колхознигууд болон механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ ба агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Таряа хуряалгын эхилһэнһээ хойшо тэдэнэй дунда нэгэшье удаа хөөрэлдөөн үнгэргэгдөөгүй.

Колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Смолин, Бага-Куналейн МТС-эй дирекци, тэрэнэй директор нүхэр Серебренников ургаса хуряалгада ба гүрэндэ таряа тушаалгада гараһан ехэнүүд дутагдалнуудые усадхаха, энэ шухала хүдэлмэринүүдые эмхитэйгээр ябуулха тушаа зохихо хэмжээнүүдые абанагүй.

И. Аширов.

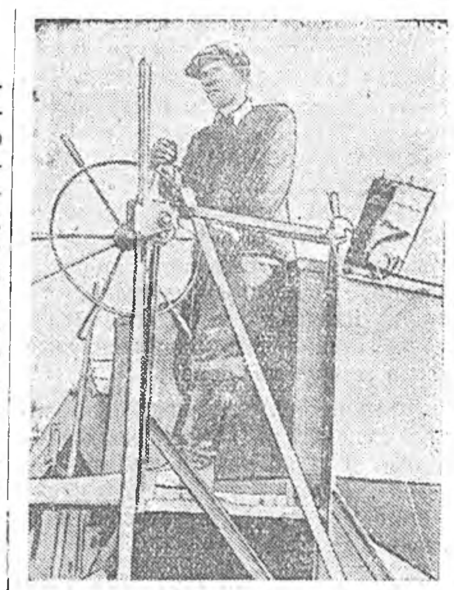

Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнер Кузьма Мамаев эрхимээр ажаллана. Таряа хуряалгада ороһын урда тээ тэрэ «Коммунар» комбайнаар сезон соо 360 гектар таряа һайн шанартайгаар хуряаха уялга абаа һэн. Таряа хуряажа захалһан түрүүшынгээ үдэрнүүдһээ эхилээд тэрэ үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэжэ байһанай ашаар мүнөө 340 гектар таряа тэрэ хадаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр К. И. Мамаев ажаллажа байна.

С. Марковай фото.

ТҮРҮҮ КОЛХОЗДО

Үнгэрөөшэ хабар колхознигууд болон механизаторнуудай оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ муу бэшэ тарян ургаа. Энэ жэлэйнгээ ургасые гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр хуряажа, нэн түрүүндэ гүрэнтэйгөө саг болзорһоонь уридшалан тоосохо үрһэнэй, фуражна болон бусад фонднуудые байгуулха, удаань ажалта үдэргэ элбэг ехэ таряа хубаажа абаха гэжэ тус колхозой гэшүүд шиидээ.

Таряа хуряалгын эхилһэн түрүүшын үдэрнүүдһээ захалаад колхознигууд болон механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Энээнэй ашаар колхоз гүрэндэ таряа тушааха 1953 онойнгоо түсэбые бүри августын 31-дэ дүүргээд, мүнөө МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлэбэридэ таряа тушаажа байна.

Урагшатай ажалаараа урмашан зоригжоһон колхознигууд болон механизаторнууд таряа хуряалга дээрэ эрхим ажалай жэшээ харуулна. Колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа Хэжэнгын МТС-эй түрүү комбайнер С. Д. Биликтуев «Сталинец—6» комбайнаар хүдэлмэриин 10 үдэр соо 100 гектарай орондо 217 гектар таряа һайн шанартайгаар хуряагаа. Августын һүүлэй зарим үдэрнүүдтэ тэрэ 31 гектар хүрэтэр таряа хадаа. Самоходно комбайн жолоододог комбайнер Г. Базаржапов арбан үдэр соо түсэбэй ёһоор 80 гектарай орондо 177 гектар таряа хуряаба.

Ток дээрэ ажалай һайнаар эмхидхэгдэһэнэй ашаар комбайнһаа гараһан тарян түргэнөөр сэбэрлэгдэдэг, хатаагдадаг байна. Таряа сэбэрлэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд Даба Эрдынеев, Балма Цыренжапова, Анна Иванова, Мавзади Корисова, Зоя Павлова болон бусад үдэрэйнгөө даалгабарие хододоо 150 — 200 процент дүүргэнэ. Тэдэнэр гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө колхозойнгоо болзорһоонь урид дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа гарган ажаллаа. «Заготзерногой» пунктда таряа зөөдэг шофернууд Трофим Власов, Чимитцырен Ринчинов, мүн таряа ашадаг колхознигууд, илангаяа городһоо туһалхаяа ерэһэн чүхэд Гурулев, Терентьев гэгшэд һайнаар ажаллана. Тэдэнэр машинаараа үдэр соо дүрбэ эрьежэ, үдэрэйнгөө даалгабарие 200 процент дүүргэнэ.

Ц. Эрдынеев.

Воскресник үнгэргэгдэбэ

Байкало-Кударын аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй шиидхэбэреэр үнгэрһэн амаралтын үдэр аймцентрын эмхи зургаануудай, предприятинуудай албахаагшад болон хүдэлмэришэд, Кударын дунда һургуулиин һурагшад колхозуудта ошожо, үбһэ хуряалгын ба таряа хуряалгын хүдэлмэринүүдтэнь туһалба. Воскресникта хабаадагшадай хүсөөр Калининай нэрэмжэтэ колхоздо комбайнһаа гараһан 200 центнер соломо сомогдоо, 10 тонно тарян веялкээр хиидхэгдээд, Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо 35 тонно силос дарагдаа, 12 тонно тарян веялкээр хиидхэгдээ.

В. Непомнящих.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительственна делегаци Москва ерээ

Советскэ Правительствын уряалаар Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительственна делегаци сентябриин 10-да Москва ерэбэ. Делегацие Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сен толгойлно.

Корейн Ажалай Партиин Центральна Комитедэй Түрүүлэгшын Орлогшо Пак Ден Ай, Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшын Орлогшо Тен Ир Лен, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Нам Ир, Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин Түрүүлэгшэ Тен Дюн Тхяк, Түмэр замай Министр Ким Хэ Иль Делегациин составта ороно.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Оборонын Министр Н. А. Булганин, СССР-эй Министрнүүдэй Орлогшонор А. А. Громыко, С. А. Борисов, Моссоведэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, Москва городой Комендант генерал-майор И. С. Колесников, СССР-эй МИД-эй Дальневосточно Таһагые Даагша Н. Т. Федоренко, СССР-эй МИД-эй Протокольно Таһагые Даагша Д. А. Жуков, тэрэшэлэн СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд ерэгшэдые Ярославска вокзал дээрэ угтаба.

Тэрэшэлэн Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Лим Хэ Посольствын бусад гэшүүдтэй хамта, Венгерскэ Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Складан, Хитадай Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Чжан-Вэнь-тянь, Румынска Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. Даля, Польско Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол В. Левиковский, Чехословацка Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Я. Вошаглик, Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Р. Аппельт, Албаниин Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. Прифти, Монгол Арадай Республикын Хэрэгүүдэй Саг зуурын Этигэмжэтэ Н. Лувсанчултэм, Болгариин Арадай Республикын Хэрэгүүдэй Саг зуурын Этигэмжэтэ В. Велков, Вьетнамай Демократическа Республикын Хэрэгүүдэй Саг зуурын Этигэмжэтэ Нгуэн Дык Куй ерэгшэдые угталсаһан байна.

Уулзалга дээрэ хүндэтэ харуул табигдаһан, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба Советскэ Союзай Гүрэнүүдэй гимн наадагдаа.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар вокзал шэмэглэгдэһэн байгаа.

Хилэ дээрэ Делегацие СССР-эй МИД-эй Протокольно Таһагые Даагшын Орлогшо В. В. Пастоев угтаад, Москва хүрэтэр үдэшөө.

(ТАСС).

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сенэй Москва ерээд байхадаа вокзал дээрэ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд.

Эб найрамдалай ба бүхы оронуудай арадуудай аюулгүй байдалай түшэг тулгуури—Советскэ Союзай агуухэ столица Москвада ерээд байхадаа, Москва городой бүхы хүн зон, таанадта ба агуухэ Советскэ Союзай бүхы арадта Корейскэ Арадай-Демократическа республикын правительственна делегациин зүгһөө хизаарлашагүй гүнзэгы мэдэрэлтэйгээр халуун амаршалга хүргэнэб.

Советскэ Союзай ахадуу арад корейскэ арадые японско империализмын олон удаан жэлэй колониальна дарлалтаһаа сүлөөлхэһөө гадна, мүн эрхэ сүлөөтэй ба золтой жаргалтай ажабайдал зохёон байгуулха хэрэгтэнь манай арадта һайн сэдьхэлэй али бүхы туһаламжа үзүүлдэг байна. Американска интервентнүүдтэ ба тэдэнэй табималнууд—Ли Сын Манай бүлэгүүдтэ эсэргүү корейскэ арадай эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын гурбан жэлэй дайнай хүшэр хүндэ үедэ бүхы дэлхэйн эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудые толгойлон советскэ арад тон ехэ туһаламжа ба дэмжэлгэ манай арадта үзүүлдэг, эрхэ сүлөө ба бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэлдэ, энэ тэмсэлдэ илалта туйлалгада корейскэ арадые зоригжуулдаг байгаа.

Тиимэһээ манай арад хадаа агуухэ Советскэ Союзай арадтай хани барисаатай ба һаналаа нэгэдэн байлга корейскэ арадай бүхы илалтануудай шухала факторнуудай нэгэн байһан ба байһааршье гэжэ һайн мэдэнэ.

Хүн түрэлтэнэй аша туһа ба зол жаргалда, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ зорюулан Советскэ Союзай алдарта Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр Танай орон дотор коммунизм байгуулха асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ советскэ арадай туйлаһан гайхамшагта амжалтануудые манай арад халуунаар амаршалха зуураа, советскэ арадта саашанхи амжалтануудые хүсэнэ.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительственна делегаци хадаа дайнай үедэ һандаргагдаһан арадай ажахые түргэнөөр һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын тулада корейскэ арадта туһаламжа болгон 1 миллиард түхэриг үгэхэ тухай шиидхэбэри гаргаһанайнь түлөө Советскэ правительствода бүхы корейскэ арадай үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхын тулада, тэрэшэлэн Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба агуухэ Советскэ Союзай хоорондохи экономическа ба культурна холбоо харилсаае саашадань үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада Москва ерэһэн байна.

Корейскэ правительственна делегациин Москва ерэһэн ушар Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хоорондохи ахадүүгэй хани харилсаануудые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ республикын һандаргагдаһан арадай ажахые түргэнөөр һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ, арадай демократическа байгуулалтые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ, тэрэшэлэн манай Эхэ ороной эбэй ёһоор нэгэдэлгые туйлаха, Азида эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ нэмэри оруулалта болохо байһандань би гүнзэгыгөөр этигэн найданаб.

Агуухэ советскэ ба корейскэ арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаан ба талархал мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай найдамтай түшэг тулгуури — агуухэ Советскэ Союз мандаха болтогой!

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Таряанажалай бригадын партийна группа

Таряа хуряалгын эхилхын урда тээ Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай № 2 бригадада партийна группа эмхидхэгдэһэн байна.

Таряа хуряалга дээрэ бүхы коммунистнуудайнгаа эрхимээр хүдэлмэрилхын тула энэ группа ехэхэн оролдолго гаргаһан байна. Тус партийна группые ударидагша нүхэр Прокопьев коммунистнуудай түрүү үүргэ тухай асуудалые партийна суглаан дээрээ табиһан байна.

Мүнөө таряанажалай энэ бригадада хүдэлмэрилдэг 9 коммунистнууд бултадаа эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Жэшээнь, «Сталинец—6» комбайнда ажалладаг коммунист Николай Кокорин нормын ёһоор үдэрэй 10 гектар таряа хуряахын орондо, 15—18 га хуряана. Мүн партиин гэшүүн Даша Дагбаев һайнаар хүдэлмэрилнэ. Гүрэндэ таряа тушаалга дээрэ ажаллаха зуураа, бэлэдхэлэй пунктда орооһо таряа үдэр һүнигүй абаашажа тушааха хэрэг һайнаар эмхидхэжэ шадаа. Тракторна бригадын бригадир Санжа Чагдуров тракторнууд болон прицепной машинануудые һаадгүйгөөр ябуулна, тэдэниие һайнаар харууһалга эмхидхэнэ. Иимэ жэшээ баримтануудые олоор харуулжа болохо.

Коммунистнуудай жэшээгээр таряа хуряалгада ябаһан колхознигуудай ажалай эдэбхи хэшээл дээшэлнэ. Мүнөө тэндэ үдэрэйнгөө нормо дүүргэдэггүй нэгэшье колхозник үгы.

Таряа хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдтэ таряанажалай энэ бригадада хэдэ хэдэн дутагдалнууд бии байһан юм. Бригадир Дашанима Чимитов хүдэлмэриин үдэрэй эхилшэһэн хойно хүнүүдтэ даалгабари үгэжэ захалдаг, зарим колхознигууд мүнөө үдэр хаана, ямар ажал хэхэ байһанаа мэдэдэггүй, зарим ушарта зэр зэмсэгшье бэлэн бэшэ байдаг һэн. Партийна группа болбол эдэ дутагдалнуудай шалтагаануудые элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха тухай асуудал нэмэл партийна суглаан дээрэ табиһан байгаа. Коммунистнууд болон партийнабэшэ колхознигууд ажалай эмхидхэлые һайжаруулха талаар хэдэ хэдэн һанамжа дурадхалнуудые оруулһан юм.

Мүнөө ажалай эмхидхэл ба журам эли бодо һайжараа. Үглөөдэр хаана, ямар ажал хэхэ байһанаа колхозник бүхэн урда үдэрынь һайн мэдэжэ байдаг.

Партийна группа колхознигуудай болон механизаторнуудай культурно-ажаһуудалай асуудалнуудта ехэхэн анхарал хандуулна. Полевой станда радио оруулагданхай. Эндэ библиотекэ бии. Үдэр бүхэндэ шэнэ газетэ, журнал абажа байдаг. Колхознигууд бригадынгаа улаан булан соо сугларжа, агитаторай хөөрэлдөө шагнадаг, өөһэдөө шэнэ газетэ, журнал уншадаг, шатар, дам табидаг. Һүүлшын үедэ эндэ СССР-эй уласхоорондын ба дотоодын байдал тухай, СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүд тухай, сесси дээрэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ тухай хэдэ хэдэн хөөрэлдөө үнгэргэгдөө.

Таряа хуряалгын эхилһээр тус партийна группа 18 «дайшалхы хуудаһа», 12 «молни» гаргаһан байна. Эндэ ажаллажа ябаһан колхознигуудта кинокартинанууд хододоо харуулагдадаг. Эдэ бүгэдэ хадаа колхознигуудай культурно-ажаһуудалай асуудалда коммунистнуудай саг үргэлжын анхарал хандуулдаг болоһоной аша үрэ мүн.

Мүнөө Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Очиров, партийна организациин секретарь нүхэр Т. Данзанов) таряа хуряалгаар аймагайнгаа түрүү колхозуудай нэгэниинь юм. Тус колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээд, таряа хуряалгые түргэнөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

В. Бадашкеев.

КПСС-эй Городокско горкомой пленум

Һаяхан партиин Городокско горкомой пленум боложо, городой партийна организацида партиин гэшүүдэй ба кандидадуудай тоо бүридхэлэй хэр зэргээр табигдаһан тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар КПСС-эй горкомой секретарь нүхэр В. В. Кокорина элидхэл хэһэн байна.

Пленум болбол партиин гэшүүдэй ба кандидадуудай тоо бүридхэлые эрхилхэ хэрэгтэ бии байһан хэдэ хэдэн дутагдалнуудые элирүүлээ.

Зүбшэн хэлсэһэн асуудалаараа пленум дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаба.

Эдэбхитэй агитаторнууд

Мүнөө Түнхэнэй аймагай агитаторнууд СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин материалнуудаар ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Илангаяа Шимкинскэ территориальна партийна организациин агитаторнууд нүхэд Г. Конюшкин, Е. Радионова, Е. Демин, Дугаров болон бусад Шимка тосхоной ажалшадай ба «Гигант» колхозой гэшүүдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулна.

Худөөгэй клубые даагша агитатор нүхэр Конюшкин колхознигуудай дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Энэ эдэбхитэй нүхэр таряан ба малажалай бригадануудаар ябажа, сессиин материалнуудаар 40 шахуу хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна.

П. Демин.

Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн МТС-эй трактористка П. И. Ткачева «Искра» колхозой полинууд дээрэ 12 жэл соо хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэ хадаа жэлэйнгээ даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Тракторна хүдэлмэриингөө 1953 оной түсэбые мүнөө 180 процент дүүргээд, намарай таряа тарилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр П. И. Ткачева.

З. Веснинагай фото.

УХААЛАН ЗОХЁОГШО ФИЛИППОВ

Петр Федорович Филипповэй хүтэлбэрилдэг, ПВЗ-гэй конструкторска бюрогой заахан мастерской соо олон жэлэй туршада хэдэн зуугаад хүдэлмэришэдэй творческо идейнүүд, рационализаторска дурадхалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн байха юм. Эдэ дурадхалнуудые ажалдаа нэбтэрүүлһэнэй ашаар, олон миллион түхэриг гүрэнэй мүнгэн алмагдаһан, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэһэн, хүшэр хүдэлмэриин процессүүд механизацилагдаһан байна.

Урдань пассажирска вагонуудые нимгэн түмэрөөр тойруулжа хадахадаа, тэрэ түмэрөө тэгшэлэн залаха, заһаха гээшэнь тон бэрхэтэй ажал агша һэн. Нимгэн түмэрые жэгдэ болгохын тула хүүшан, 7 валигтай машина хэрэглэгдэдэг байгаа.

...Нэгэтэ Петр Федорович энэ хүдэлмэриин процессые хаража үзөөд, тэрэ машинаар ажаллажа байһан хүнүүдэй хүдэлмэриие хүнгэдхэхэ, бүтээсэынь дээшэлүүлхэ гэжэ шиидээ һэн.

Уданшегүй Петр Федорович шэнэ машинын проект зураад Зам харилсаанай министерствын паровозо-заһабарилгын заводуудай главна управленидэ эльгээһэн байгаа. Тэрэ проектнь баталагдаа.

Петр Федоровичын ухаалан зохёоһон 17 валигтай шэнэ машина ПВЗ-гэй олон цехүүдэй нэгэн соонь, түрүүшынхеэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ.

Һаяхан Зам харилсаанай министерствын тусхай комисси энэ машиные шалган үзөөд, ороной паровозо-вагонно бусад заводуудта үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэжэ зааба.

С. Черненко.

Нютагай промышленностиин саашадаа хүгжэхэ арга боломжонууд

☆ ☆

Н. Пивоваров,
БМАССР-эй Нютагай ба түлишын промышленностиин министр.

☆☆☆

Манай парти, правительство болбол нютагай ба түлишын промышленностиин саашанхи хүгжэлтэдэ ехэ анхарал хандуулна. Ажалшадай ажабайдалые һайжаруулхын, үргэн хэрэглэлэй эд бараа элбэг ехээр үйлэдбэрилхын тулада нютагай промышленностиие хэрэгтэй машина, техникээр, түүхэй эд болон бусад материалнуудаар гүйсэд хангана.

1950—1953 онуудта нютагай промышленность валовой продукци үйлэдбэрилгые 20 процентээр дээшэлүүлээ.

Гэхэтэй хамта, министерствын олон предприятинуудай муугаар хүдэлмэрилжэ байһые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Нютагай ба түлишын промышленностиин министерствын 32 предприятинуудай аяар 12-ынь үнгэрһэн 8 һарынгаа түсэбые дүүргээгүй. Черемуховска леспромхоз түсэбөө 75 процент, Курумканай райпромкомбинат—63 процент, Ахын—58, Хэжэнгын —36, Яруунын —84 процент дүүргээ.

Нютагай ба түлишын промышленностиин министерство эд бараанайнгаа ассортиментнэ түсэбые холо дүүргэнэгүй. 50 ондоо зүйлэй продукци гаргаха аад, үнгэрэгшэ 7 һара соо миил 21 ондоо зүйлэй продукци гаргаһан байна. Мухаршэбэрэй райпромкомбинат ассортиментнэ түсэбөө илангаяа муугаар бэелүүлнэ. Тус комбинат үйлэдбэрилхэ ёһотой 8 зүйлэй продукциин нэгые үйлэдбэрилнэ. Улан-Удын железнодорожно райпромкомбинат 12-һоо нэгые, Зэдын промкомбинат 16-һаа хоёрые, Бичурын промкомбинат 18-һаа дүрбые үйлэдбэрилнэ.

Нютагай ба түлишын промышленностиин министерство энэ оной 7 һара соо продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө олон зүйлөөр дүүргээгүй дээрэһээ худалдаа наймаанай организацинуудта 2 миллион түхэригэй эд бараа дутуу үгөө. Эдэ дутагдалнуудые усадхахын тула һүүлэй үедэ министерство Худалдаа наймаанай министерствын ба Бурмонкоопсоюзай организацинуудай хабаадалгатайгаар зохихо хэмжээ абажа байна.

1953 ондо манай министерствын предприятинууд түсэбөө гүйсэд дүүргэхэһээ гадна, түсэбһөө гадуур продукци үйлэдбэрилжэ, ажалшадай эрилтые хангаха ёһотой. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада зохихо хэмжээ абаха зэргэтэйбди. Тиин үйлэдбэреэ саашадань хүгжөөхэ, табадахи табанжэлэй эсэстэ туйлагдахаар хараалагдаһан хэмжээндэ 1954 ондо хүрэхэ ба зарим зүйлөөр тэрэ хэмжээе үлүүлхэ шухала. Мүнөө министерство хэдэн хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байна. 1954 ондо нютагай ба түлишын промышленность хирпиисэ, извёстко, мебель, түмэр орон, һээы гутал үйлэдбэрилгэ, шэрэм шудхалгые 1955 ондо үйлэдбэрилхөөр хараалагдаһан хэмжээндэ хүргэхэ байна.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэтэеэ хамта продукциин шанарые эрид һайжаруулха, продукциин ассортиментые олошоруулха тон шухала. Энэ оной июнь һара соо республикын Министрнүүдэй Совет нютагай промышленностиин предприятинуудай үйлэдбэрилдэг эд бараанай харалга Улан-Удэдэ эмхидхээ һэн. Энэ харалга продукциин шанарай хангалтагүй, ассортиментынь үсөөн байһые элирүүлээ. Министерствын предприятинуудай табиһан 88 зүйлһөө 26-ниинь һайшаагдаһан, 60-ниинь горьтойхон дутагдалнуудтай гэгдэһэн, хоёрынь үйлэдбэриһөө болюулагдаһан байна.

Эдэ бүхы баримтанууд хадаа нютагай промышленностиин предприятинуудай бүхы хүдэлмэреэ шэнэдхэн табихые, ажалшадта үргэнөөр хэрэглэгдэдэг шэнэ продукци үйлэдбэрилдэг болохые эринэ. Мүнөө министерство предприятинуудайнгаа техническэ бүхы условинуудые дахин хаража байна.

Бурят-Монголой нютагай ба түлишын промышленностиин предприятинуудай ехэнхинь аймагуудай промкомбинадууд болоно. Тиимэһээ тэдэнэй хүдэлмэридэ эрид хубилалта хэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, Бичурын, Яруунын, Курумканай, Заиграйн, Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын промкомбинадууд энэ оной түрүүшын хахадта ехэ гарза хэһэн байна, теэд мүнөөшье олзогүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр продукциингаа өөрынь үные химдаруулха түсэб оройдоошье дүүргэнэгүй.

Гэхэтэй хамта, дурсагдагша аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүд эдэ предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа ямаршье оролдолго гаргадаггүй, ямаршье хэмжээ абадаггүй байна. Ашаг олзогүйгөөр хүдэлмэрилдэг эдэ предприятинууд түрүү предприятинуудай ашаар гараад лэ, республикынгаа бюджедэй саашанхи үргалтада ехэ хохидол ушаруулна. Аймагай мэдэлэй промышленна предприятинуудые ашаг олзотойгоор хүдэлмэрилдэг болгохо зорилго министерствын урда табигданхай. Гараар хэгдэдэг ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилжа, продукциин үные химдаруулха болоно бди. Ажалшадай үргэнөөр хэрэглэдэг продукциие элбэгээр үйлэдбэрилгэ, продукциин шанарые эрид һайжаруулга хадаа предприятинуудые томодхолгоһоо, кадрнуудые бэлэдхэлгэһээ, хүдэлмэришэд, мастернууд ба бусад мэргэжэлтэдэй һуралсал эмхидхэлгэһээ, предприятиин материальна ба техническэ хангалгые һайжаруулгаһаа, нютагай ресурснуудые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэһэнһээ дулдыдаха байна.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада министерстводэмнай шэнэ түхеэрэлгэ ба капиталовложени үгтэхэнь. Гансахан энэ жэлдэ миллион шахуу түхэригэй элдэб станогууд, прессүүд, тиихэдэ капиталовложенидэмнай 850,0 мянган түхэригэй нэмэлтэ үгтөө. Предприятинуудай хүдэлмэриие үргэдхэхын тулада барилгын хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэй. Жэл соо 4 миллион түхэригэй мебель бүтээхэ хүсэтэй шэнэ фабрика 1954 ондо Улан-Удэдэ баригдаха юм.

Энэ жэлдэ Кяхтын, Кабанскын, Тарбагатайн промкомбинадуудай хирпиисын заводуудые механизацилха хэмжээнүүд абтаба. Сезон соо 2 миллион хирпиисэ үйлэдбэрилхэ хүсэтэй гурбан завод 1954—1955 онуудта баригдаха байна. Жэл соо 3 мянган тэргэ гаргаха завод 1955 ондо Улан-Удэдэ баригдахаар хараалагдана.

Ажалшадай ажабайдалые хангалга республика дотор бүхыдөө хангалтатай гэжэ яажашье хэлэшэгүй. Ажалшадта хэрэгтэй амһарта, гутал, хубсаһа заһабарилха мастерскойнууд тон үсөөн. Тиимэһээ мастерскойнуудай тоое олошоруулха, хүдэлмэрииень һайжаруулха зорилго табигдана. Городуудаар, аймагуудай центрнүүдээр, хүдөө нютагуудаар ажалшадай элдэб хэрэгсэлнүүдые заһабарилха мастерскойнууд олоор эмхидхэгдэхэнь.

СССР-эй Верховно Соведэй V сесси дээрэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ соо ажалшадай материальна ба культурна ажабайдалые һайжаруулха зорилгонууд табигданхай. Манай республикын нютагай ба түлишын промышленностиин хүдэлмэришэд энэ харюусалгатай зорилгонуудые бодотоор бэелүүлхын тулада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байна.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ

Улан-Удын мелькомбинадай хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд август һарада эмхитэйгээр хүдэлмэрилжэ, түсэбһөө гадуур 58 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаа. Крупагай завод августынгаа даалгабариие 1,5 дахин шахуу үлүүлэн дүүргэһэн байна. В. Свиновэй ба В. Коломенчугай хүтэлбэрилдэг бригаданууд хүсэтэ шэнэ техникые һайнаар хэрэглэнэ. Эдэ бригаданууд даалгабариһаа гадуур үдэр бүри хэдэн арбаад тонно продукци үйлэдбэрилдэг болонхой.

Гадна, хара таряа татадаг цехын коллектив һарынгаа түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойн хүндэлэлдэ комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд гаргаһан продукциингаа шанарые һайжаруулха, 10 һарынгаа үйлэдбэриин даалгабари 110 процент дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

С. Семенов.

А. АЗИЗЯН

Арадуудай хани барисаан—олонациональна советскэ гүрэнэй шухалын шухала һууринь мүн

Советскэ Союз агууехэ олонациональна социалистическэ гүрэн мүн. СССР-эй арадуудай ахадүүгэй бүлэ соо 60 гаран нацанууд ба арадууд һууна. Советскэ ороной бүхы ажалшад расын гү, али национальностиин илгаа харалтагүйгөөр нэгэдэгдэжэ байнад. Советскэ обществын ударидахы хүсэн болохо Коммунистическэ партиин политикада бүхы ажалшад ажамидаралайнгаа интересүүдые хаража байна.

Манай ороной арадуудай хани барисаа болон нэгэдэлые саашадань бэхижүүлгэ, советскэ олонациональна гүрэниие саашадань бэхижүүлгэ хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин дотоодын политикын гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Арадуудай адли тэгшэ эрхэ ба хани барисаа сахиха үзэл хадаа Советскэ Союзай гадаадын политика дээрэшье—арадуудай хоорондо бата бэхи найрамдал хангаха политика дээрэ, демократическа лагерь бэхижүүлхэ, бүхы оронуудай ажалшадтай манай ороной ажалшадай ахадүүгэй холбоо барисаа бэхижүүлхэ ба үргэдхэхэ хэрэгтэ бэелүүлэгдэжэ байна.

Манай орон доторхи арадуудай хани барисаанай идеологи хадаа уласхоорондын туйлай ехэ удхашанартай болоо. Дэлхэйн дарлагданги арадууд эрхэ сүлөөгэй ба бусад бэеэ даанхай национальна байдалай түлөө, демократи ба социализмын түлөө, арадуудай хоорондохи бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ тэмсэлэймнай хүсэн түгэс зэбсэг гэжэ энэ идеологиие харана.

АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААН-ПРОЛЕТАРСКА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМЫН ИДЕЙН БЭЕЛЭЛТЭ МҮН

Ажалшадай ажабайдалайнь интересүүд хадаа тэдэнэй амгалан тайбан, ахадүүгэй харилсаатай байха ябадалые эринэ. Тэдэнэр бусад арадуудые дараха, мүлжэхэ ба элдэб үндэһэ яһатанай хоорондо харша ябадал һүжэрдүүлхэ дурагүй. Гансал буржуази хадаа иимэ ябадал һүжэрдүүлдэг, юундэб гэхэдэ, тэдэнэр эгээн ехэ олзо олохын тула ямаршье гэмтэ ябадалһаа тон харидаггүй, зондо тоо томшогүй ехэ ядарал зоболон асардаг шуһата дайнуудые олзо зөөридэ шунахайржа үүдхэдэг юм.

Капиталистическэ общество дотор хоёр гол анги байдаг, тэрээнтэй зохилдуулан хоёр идеологи — пролетарска интернационализм болон буржуазна национализм хоёр хоорондоо тэмсэжэ байна. Пролетарска интернационализм болбол элдэб яһатанай нэгэдэнги ба эбтэй байха ябадалые нэбтэрүүлжэ, бэе бэедээ этигэхэ ба элдэбын дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөлэгдэхын түлөө, коммунизмын түлөө эбтэй ба эмхитэйгээр тэмсэхэ гэжэ һургажа байхадань, буржуазна национализм хадаа национальна дарлалта мүлжэлгэ ба адли тэгшэ эрхэгүй байдалые баримталжа, зүбтүүлхэ гэжэ һоролдодог, элдэб яһатанай харша харилсаатай байха ябадалые һүжэрөөжэ, ажалшадай хүсые бутаргаха ба национальна дарлалтын гуримые мүнхэжүүлхэ гэжэ оролдодог байна.

Общественнэ хүгжэлтын ябаса дундуур буржуазна национализм ба пролетарска интернационализм хоёрой хоорондын тэмсэл хадаа шэнэ маягуудые оложо, нэгэ талаһаа пролетарска интернационализмын түрүү ба асари ехэ хүсые харуулдаг, нүгөө талаһаа мүнөө үедэ эгээл жэрхэмшэг маягтай болоһон буржуазна национализмын хоротой байһые харуулдаг юм.

Буржуазин ба тэрэнэй националистическэ партинуудай толгойлжо байһан буржуазна гүрэн национальна асуудалые шиидхэжэ оройдоошье шадахагүй байба. Урдань байһан ба мүнөөшье байжа байгаа буржуазна олонациональна гүрэнүүдэй түүхэ хадаа ангиин тэмсэлэй хурсадаһан дээрэһээ, буржуазна националистнуудай һүжэрөөһэн наца хоорондын хёмороон дээрэһээ, дарлагданги арадууд ба дарладаг нацануудай хоорондын харша харилсаанай ургаһан дээрэһээ тэдэ гүрэнүүдэй зайлашагүй унажа бутаралгын түүхэ мүн. Үндэһэ яһанай тэмдэг илгаха ба национальна дарлалта мүлжэлгэ хэхэ политика хадаа буржуазна гүрэнэй **һарнин доройтожо** байһанай баримтань болоно.

Арадуудай эрхэ сүлөөгэй, адли тэгшэ эрхын ба хани харилсаанай политикые бэелүүлжэ байһан манай олонациональна социалистическэ гүрэн тон ондоо байдалтай байна. СССР-эй үльгэр жэшээ дээрэ өөрынгөө түрүү үүргэ болон түгэлдэр хүсые харуулһан энэ политика хадаа Советскэ гүрэнэй **асари ехэ хүсэнэй** булаг, коммунизмые амжалтатайгаар байгуулха ябадалай үндэһэ һуури мүн болоно.

СССР—АРАДУУДАЙ АДЛИ ТЭГШЭ ЭРХЭТЭЙ БА ХАНИ ХАРИЛСААТАЙ БАЙЛГЫН ЖЭШЭЭ МҮН

Интернационализмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлэгдэһэн манай ороной ажалшад хадаа үшөө Октябрьска революциин илахаһаа урда тээ хаанта засагта ба капитализмда эсэргүүсэн хани харилсаатайгаар, нэгэдэнги зоригтойгоор тэмсэһэн түүхэтэй юм. Коммунистическэ парти хадаа манай ороной бүхы үндэһэ яһатанай түрүү түлөөлэгшэдые өөрынгөө зэргэдэ нэгэдхэһэн бүхэроссийска парти болон тогтоһон байна.

Манай ороной бүхы арадуудай нэгэн бүхэли революционно бүлэ болон нэгэдэхэ хэрэгтэ ородой хүдэлмэришэн анги, революционно марксизмын үзэл суртал тон ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Өөрынгөө коммунистическэ партяар ударидагдажа ябаһан хүдэлмэришэн анги хадаа национальна дарлалтаһаа сүлөөлэлтэ асаржа шадаха юм, гансал хүдэлмэришэн ангиин илахада эрхэ сүлөө болон адли тэгшэ эрхэтэй байдалые оложо, өөрынгөө национальна гүрэниие тогтоохо, ажахы болон культурые хүгжөөхэ арга боломжо олохобди гэжэ хаанта Россин дарлагданги арадууд сүлөөлэлтынгөө түлөө тэмсэл соогуур ойлгоһон байна.

Үнэхөөрөөшье, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе социализмын үе нээһэн Октябрьска революци болбол урдань дарлагдажа байһан арадуудые сүлөөлхэһөө гадна, тэдэнэй ажахын ба культурна бадаралтын тэмсэлэй найдамтай мэргэн замые нээжэ үгэһэн байна. Ленин ба Сталинай гар табилгатайгаар тунхаглагдаһан «Россин арадуудай эрхэ сүлөөгэй деклараци» хадаа манай ороной бүхы арадуудай дүүрэн эрхэ сүлөөтэй байдалые соносхожо, социализмын илалтын түлөө тэмсэлдэ нэгэдэнги байхыень уряалһан байна.

Манай ороной арадууд коммунистнуудай партиин хүтэлбэри доро ябажа, хуушан дэлхэйн харша бүхы хүсэнүүдтэй хатуу шангаар тэмсэжэ, өөрынгөө национальна хүгжэлтын эрхые олоһон байна. Ниитэ зорилгын түлөө, хамтын дайсанда — уласхоорондын империализмда эсэргүүсэн тэмсэһэн хамтын тэмсэл хадаа манай ороной арадуудые улам бүри нигтаар жагсаагаа. Гражданска дайнай ба интервенциин жэлнүүдтэ манай арадууд нэгэдэнги нигта жагсаалтай байһанаа сэрэгэй-политическэ союз баталжа харуулһан байна, тэрэ хадаа интервентнүүдые болон сагаан гвардеецүүдые, буржуазна националистическэ контрреволюциие илаха ябадалда хүргэһэн байна.

Энэ үедэ Коммунистическэ парти хадаа буржуазна националистнуудай хорото үүргые элишэлэн сохихоһоо гадна, советскэ засаг болбол тус тус наца бүхэнэй национальна бэеэ даанхай байдалые хүндэлнэ гэжэ бодото дээрэнь харуулха зэргэтэй байгаа. Энэ зорилго хадаа советскэ засагай түрүүшын жэлнүүдтэ амжалтатайгаар шиидхэгдэһэн юм.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзые байгуулга болбол ленинско-сталинска национальна политикын илан мандаһанай тэмдэг болоһон, манай орон доторхи арадуудай хани харилсаанай бүхэжэхэ ба батажаха хэрэгтэ тон ехэ түлхисэ болоһон байна.

Гэбэшье, Октябрьска революциин соносхоһон арадуудай политическэ адли тэгшэ эрхэ хадаа СССР дотор национальна асуудалые шиидхэхэ ябадалай түрүүшын алхам байһан байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Үнэхөөрөө адли тэгшэ эрхые туйлахын тулада, урдань дарлагдажа байһан олон арадуудай политическэ, ажахын болон культурна гээгдэлые усадхаха хэрэгтэй байгаа. Коммунистическэ парти иимэнүүд зорилгонуудые урдаа табиһан байна гэбэл: национальна заха хизаар газарнуудта мүнөөнэй промышленность байгуулха; гээгдэнги нацанууд болон үндэһэ яһатаниие ажахын түрүү формонуудта һургаха; гээгдэнги болон түрүү национальностьнуудай ажалшадай өөһэдын хоорондынь ажахын харилсаа холбоо байгуулха; гээгдэнги нацанууд болон үндэһэ яһатанай соёл культурые урагшань дабшуулха; үндэһэн зоной дундаһаа хүдэлмэришэн анги болон арадай интеллигенциие байгуулха. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлгэ хадаа СССР дотор национальна асуудалые шиидхэхэ, тиихэдээ арадуудай хани харилсаатай байдалые тогтоохо байгаа.

Манай орон доторхи арадуудай хани харилсаата байдал хэлбэришэгүйгөөр бүхэжэжэ, социалистическэ үйлэдбэриин батажаһанай ашаар найдамтай түшэг тулгууритай болоһон байна. Социалистическэ экономико болбол урдань дарлагдажа байгаа арадуудай ажахын болон культурна гээгдэлые усадхаха, тэдэнэй бэе бэедээ этигэхэ ба хани харилсаатай байха ябадалай материальна үндэһэ һууринь болоһон байна. Оронииe социалистическэ ёһоор индустриализацилгын ба хүдөө ажахые коллективизацилгын агууехэ ажал хүдэлмэри хадаа бүхы советскэ республикануудта дэлгэржэ, тэдэниие үндэһөөрнь хубилгаһан байна. Советскэ гүрэн болбол хэлбэришэгүй хүгжэдэг нэгэн бүхэли социалистическэ ажахы байгуулжа, советскэ республикануудай хоо-

Баргажанда намарай пар хахалалга тоогдоногүй

Хүн зониие эдеэ хоолоор, хүнгэн промышленностиие түүхэй эдээр хангадаг хүдөө ажахые дам саашадань хүгжөөхэ талаар хойшолуулагдашагүй шухала зорилгонууд СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүд соо табигдана. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада таряанажал болон малажал эрхилэлгын культурые эрид дээшэлүүлхэ шухала.

Хүдөө ажахын культурануудай ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ намарай парые саг болзортонь һайнаар хахалха гээшэ ехэхэн удхашанартай. Гэхэ зуура, Баргажанай аймагай олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ерэхэ жэлдэ баян ургаса абаха үндэһэ һуури табиха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандажа, намарай пар хахалалгые болошогүйгөөр унжагайруулжа байна. Сувинска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Мисюркевич, Читканай сельсоведэй XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шелковников гэгшэдэй намарай пар хахалха хэрэгые огто тоогоогүй дээрэһээнь мүнөө тэнэ нэгэшье гектар газар хахалагдаагүй байһаар. Тиихэдэ Ворошиловай нэрэмжэтэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ, Уланай сомоной Ленинэй ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта намарай пар хахалалга тон муугаар ябуулагдана. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо энэ жэлдэ 1490 гектар намарай пар хахалагдаха ёһотой байһан аад, мүнөө оройдоо 149 гектар хахалагдаад байна. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозда намарай пар хахалха түсэб — 2,4 процент, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо —20,6 процент, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо —35,5 процент дүүргэгдээ. Мүн Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, Тетниково-Уринска сельсоведэй «Большевик» болон бусад зарим колхозууд намарай пар оройдоо хахалнагүй гэхэдэ болохо.

Энэ ехэ дутагдал юун дээрэһээ гараабгэхэдэ, олонхи колхозуудай ба Куйтунска МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд намарай парые таряа хуряалга болон үбһэ хуряалгатай нэгэн хамта ябуулха аргамнайгүй, үндэб гэхэдэ, хүдэлмэришэдөөр утанабди гэһэн шалтаг баридаг байна. Аймагай колхозууд болон Куйтунска МТС үбһэ ба таряа хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ бии байгаа бүхы техникээ зүбөөр, тааруугаар ашаглажа, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилүүлээ һаа, намарай пар хахалалгые таряа хуряалга болон үбһэ хуряалгатай нэгэн хамта ябуулха аргатай байгаа. Харин энэ хэрэгтэ, нэн түрүүндэ, Куйтунска МТС-эй директор нүхэр Собылин, мүн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа хандуулнагүй. Таряа хуряалга ба үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд болон механизаторнуудай дунда ажалай эмхидхэл муу, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Куйтунска МТС энэ жэлдэ харьяата колхозуудтаа 6500 гектар намарай пар хахалха договортой байһан аад, мүнөө түсэбөө арайхан гэжэ 20 шахуу процент дүүргээ. Аймагай колхозуудай полинууд дээрэ тус МТС-эй тракторна арба гаран бригаданууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр МТС-эй дирекциин табиһан графигай ёһоор үдэрынь комбайн шэрээд, һүниндөө пар хахалха ёһотой юм. Теэд энэ уялгаяа нэгэшье бригада дүүргэнэгүй. Уланай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг бригадир нүхэр Эрхитуевай тракторна бригадада һүниин халаанда ажаллаха прицепщигүүдэй үгы байһан дээрэһээ гурбан трактор 20 гаран хоног соо пар хахалангүй байба. Тиихэдэ XVIII партсъездын нэрэмжэтэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудай полинууд дээрэ комбайнһаа гараһан соломын хуряагдажа сомогдоогүй дээрэһээ намарай пар хахалха аргагүй байгдана. Теэд Куйтунска МТС-эй директор нүхэр Собылин энэ ушарые һайса мэдэжэ байгаад, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ эрилтэ хэнэгүй.

Тэрээнһээ гадна, аймагай колхозуудта 5000 гектар эртын пар хоёрлогдохо ёһотой байһан аад, мүнөө гурбанайнь нэгэ хуби дүүргэгдээгүй.

Ерэхэ жэлдэ хүдөө ажахын культурануудай баян ургаса ургуулхын тулада Баргажанай аймагай колхозууд эртын пар хоёрлолгые, намарай пар хахалалгые һайнаар ябуулжа, түсэбөө дүүргэхэ зэргэтэй.

О. Раднаев,
манай корреспондент.

Намарай таряа тариха түсэбөө дүүргэхэ

Намарай таряа тариха эрхим болзор үнгэржэ байна. Гэхэ зуура, Хориин аймагай колхозууд хамта 1100 гектар намарай хара таряа тариха түсэбтэй байгаа һаа, мүнөө оройдоо 850 гектар таряад байна. Тиибэшье, зарим түрүү колхозууд, жэшээлхэдэ, нүхэр Бадмаев түрүүлэгшэтэй «Заветы Ильича» колхоз намарай хара таряа тариха түсэбөө 100 процент дүүргээ. Эндэ тарилга эрхим болзорто үнгэргэгдөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ, «Путь Ленина», «Коммунизм» колхозууд намарай хара таряа тариха түсэбөө дүүргэнхэй.

Харин намарай хара таряа агротехническэ болзор соо тариха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг Молотовой ба Калининай нэрэмжэтэ, Свердловэй ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта энэ хүдэлмэри эмхигүйгөөр, муугаар ябуулагдажа, түсэб оройдоо 25—50 процент дүүргэгдэһэн байна. Эдэ колхозууд намарай хара таряа тариха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхэ дүүрэн арга боломжотой. Илангаяа Ториин МТС-эй харьяата колхозуудта намарай таряа тарилга хангалтагүйгөөр ябуулагдана. МТС-эй директор нүхэр Сахаровский энэ хүдэлмэри шамдуулха тушаа хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. Доржиев.

Шэнэ газарнуудые элдүүрилхэ талаар Белорусска ССР-тэ ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кобринско районой Суворовой нэрэмжэтэ колхоздо магистральна канал сэбэрлэлгэ дээрэ Корбинско машинно-мелиоративна станциин механизаторнууд хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе

ССР Союзай Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүд ба тэндэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ Улан-Удын Городской районой предприятинуудта үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Партийна организацинуудай хүтэлбэри доро предприятинууд өөһэдынгөө хүдэлмэринүүдые шэнэдхэн табижа, үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгые үргэдхэнэ. Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артель байгша оной август һарын даалгабарие 128 процент дүүргэжэ, хэдэн арбаад мянган түхэригэй эмалированна амһарта, панцерна сеткэтэй оронуудые түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилбэ. Мүн гүрэнэй пивын завод 73,8 мянган литр пивэ, һэеы дарадаг фабрика 700 пар валенка август һара соо түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргаа. Тиихэдэ, городой түрүү предприятинуудай нэгэн болоһон шэлэй механизированнэ заводой коллектив энэ үе соо 1100 квадратна метр шэл түсэбһөө гадуур үгэһэн байна.

«Труд» артелиин гэшүүд үнгэрэгшэ август соо хүдэлмэрээ шэнэдхэн табяа. Эндэ нүхэр Поповой хүтэлбэрилдэг портновско цехынхид продукциингаа шанарые эрид һайжаруулха зуураа, ажалайнгаа бүтээсые нилээд дээшэлүүлжэ шадаба. Сабхи, малгай ба тусхайта бусад захилнуудые дүүргэлгэ 100 холо гаран процент болоһон байна. Энэ артелиин гэшүүд валова продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 119,5 процент дүүргээ. Мүнөө тэдэнэр бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Агуухэ Октябрьска революциин 36-дахи жэлэй ой дүтэлжэ байна. Тиимэһээ манай районой промышленна предприятинуудай коллективүүд энэ алдарта үдэрые ажалай ехэнүүд амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидэнхэй. Тэдэнэр улам дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абана. Жэшээнь, Кировэй нэрэмжэтэ артелиинхид жэлэйнгээ даалгабарие ноябриин 7 болотор сүм дүүргээд, жэлэй эсэс болотор 600 мянган түхэригэй үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ, түүхэй эд, электроэнерги, түлишэ болон бусад материалнуудые алмажа, түсэбһөө гадуур 250 мянган түхэриг арьбалха гэһэн уялга абаа.

Мүн тэрэшэлэн механизированнэ шэлэй заводой коллектив продукциин өөрын үные 600 мянган түхэригөөр доошолуулха, гэр байра барилгые октябриин 20 болотор дүүргэхэ, ажалайнгаа бүтээсые 2 процент дээшэлүүлхэ уялга абаба.

Эдэ үдэрнүүдтэ дурсагдагша түрүү предприятинуудта социалистическэ мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ эхилбэ. Бригада, цех бүхэн хоорондоо мүрысэн үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэнэ.

Гэхэтэй хамта, районой зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулнагүй. «Разнопромкооп» артелиин правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Куделин социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, артелиингээ гэшүүдые политическээр хүмүүжүүлхэ асуудалнуудые правлениингээ зүблөөн дээрэ табинагүй. Тиимэһээ тус артель гүрэнэй түсэбые һараһаа һарада дүүргэнэгүй, кондитерска зүйлнүүдые ажалшадта багаар үгэнэ.

Нүхэр Куделин энэ гээгдэлһээ ойрын сагта гарахаб, түсэбөө саг болзор соонь дүүргэхэб гэжэ байжа найдуулдагшье һаа, хэлэһэн үгэдөө хүрэнэгүй. Кондитерска фабрика (директорынь нүхэр Оноев), гүрэнэй типографи (директорынь нүхэр Филимонов) валова продукци үйлэдбэрилхэ түсэбүүдээ дүүргэнэгүй, продукциинь шанарые һайжаруулдаггүй байна.

Бүхы предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэжэ, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха эрмэлзэлгэтэй.

И. Новиков, КПСС-эй Улан-Удын райкомой секретарь.

КИНО

АГУУЕХЭ УРАНЗОХЁОЛШО ТУХАЙ ФИЛЬМ

Ородой агууехэ уранзохёолшын түрэһэнһөөнь хойшо 125 жэлэй ойдо зорюулагдажа гаргагдаһан «Лев Толстой» гэжэ түүхэтэ-биографическа документальна фильм манай республикын кинотеатрнуудай экрануудта харуулагдажа байна. Энэ фильм Л. Н. Толстойн ажабайдал ба литературна ажал-ябуулга тухай хөөрэжэ үгэхэһөө гадна, тэрээнэй ажаһууһан ба ажаллаһан саг үеые тодорхой һайнаар, зүбөөр харуулна.

Тус кинокартиные байгуулагшад элдэб янзын материалнуудые хэрэглэһэн байна. Фильм дотор иимэ кинодокументнүүд оруулагдаа гэбэл: 1909 ба 1910 онуудта Л. Н. Толстойе кинодо буулгаһан буулгабаринууд, «Анна Каренина», «Воскресение», «Амиды хүүр», «Гэгээрэлэй аша үрэнүүд» гэһэн зүжэгүүдтэ Горькиин нэрэмжэтэ МХАТ-ын ба Пушкинай нэрэмжэтэ Ленинградска драматическа театрын артистнуудай наадаһан сценэнүүд.

...Ясная Поляна —Дунда Россин үзэсхэлэнтэ һайхан газарнуудай нэгэн юм. Лев Толстой эндэ 1828 оной сентябриин 9-дэ түрэһэн юм.

Гурбан зуун жэлэй хүдэр томо дуб модод кино харагшадай урда харагдана, Лев Толстой «Анна Каренина» гэжэ роман дотороо эдэ дубууд тухай хэдэ хэдэн уран гоё мүрнүүдые зорюулһан байха юм.

Кинокартиные байгуулагшад Толстойн һонирхолтой ба үни удаан үргэлжэлһэн ажабайдалай бүхы үеые харуулна. Казань, 1847 он. Университедые дүүргэнгүйгөөр Лев Толстой орхижо гарана. Удаадань тэрэ сэрэгэй алба хэхые шиидэжэ, 1851 ондо Кавказ ерэнэ. Кавказай байгаалиин сэдьхэл хүдэлгэмэ картинанууд, нютагай хүн зон, тэдэнэй байра байдал уранзохёолшын творчестводо нилээд ехэ нүлөө үзүүлнэ. Эндэ байха зууража уранзохёолшо «Бага наһан» гэжэ зохёол бэшэжэ дүүргэһэн байха юм. Ородой агуухэ поэт Некрасов ба революционно демокрадуудай идейнэ вождь Чернышевский тэгшэд эхилэн бэшэжэ байгаа уранзохёолшын түрүүшын зохёолые ехээр һайшаан тэмдэглэһэн байгаа. Тэрэнэй һүүлээр Толстой Севастополь ерэнэ. Тус городые хамгаалагшадай шэн габьяата тэмсэл тухай уранзохёолшо «Севастопольско рассказууд» дотороо найруулан бэшээ һэн...

Удаадань Ясная Поляна дахяад үзэгдэнэ. Лев Толстой арад зондоо аша туһа хэхэ зорилготойгоор эндэ таряашадай үхибүүдэй һураха һургуули нээгээ бэлэй. Эндэ ажаһууха зуураа дэлхэйн литературын эгээн эрхим зохёолнуудай нэгэн —«Дайн ба эб найрамдал» гэһэн романаа бэшэжэ эхилээ һэн. 1873 ондо Толстой «Анна Каренина» гэжэ романаа мүн лэ бэшэжэ захалаа. Тус романһаа харуулагдаһан сценэнүүд кино харагшадые тон ехээр һонирхуулна.

Уранзохёолшын бэшэһэн элдэб пьесэнүүдһээ отрывогууд кинофильм дотор олоор оруулагдаа. Илангаяа «Амиды хүүр» гэһэн пьесын кадрнууд кино харагшадай сэдьхэл хүдэлгэнэ. Буржуазна обществын бүхы худал хуурмаг зүйлнүүдые, тэрэ үеын хархис хуулинуудые буруушаалга энэ пьесэ дотор элеэр харагдана.

Ясная Полянада байха үедэнь агуухэ уранзохёолшодо олон хүн зон ерэдэг байгаа. Тэрэ үеын хэдэ хэдэн агуухэ хүнүүдтэй Толстой уулзадаг һэн. Оюун бэлигтэ уранзурааша Репинтэй, уранзохёолшо Короленкотэй, ородой эрдэмтэ Мечниковтэй Лев Николаевич нэгэнтэбэшэ хөөрэлдэдэг байгаа.

«Толстой хадаа ородой революциин толи мүн» гэһэн Владимир Ильич Ленинэй статьягай рукопись экран дээрэ харагдана. Революционно пролетариадай агуухэ вождь уранзохёолшын үзэл бодолдо бии байһан зүрилдөөнүүдэй эшэ үндэһые элирхэйлхэ зуураа, тэрэнэй зохёолнуудай бүхэдэлхэйн удхашанартай байһаниие тэмдэглээ һэн.

Энэ фильм дотор мүн уранзохёолшын өөрынь голос шагнанабди. Ясная Полянын һургуулиин һурагшадта хандажа хэлэһыень фонограф дээрэ бэшэжэ абаһан байгаа. Уранзохёолшо үхибүүдтэ хандан иигэжэ хэлэнэ:

— Үбгэжөөл таанадта һайн һайхан юумэн тухай хэлэдэг байгаа гэжэ минии наһа бараһан хойно һанаха байхат.

Агуухэ уранзохёолшын түрэһэнһөө хойшо 125 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байһан үдэрнүүдтэ Лев Толстойн хэлэһэн эдэ үгэнүүд бүришье гүнзэгы удхатай болоно. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй үхэлгүй мүнхэ зохёолнуудые һонирхон уншажа байдаг советскэ хүнүүдэй ба дэлхэйн прогрессивнэ хүн зоной сэдьхэл зүрхэндэ Лев Николаевич Толстойн образ хүндэтэйгөөр ба инагаар һанагдана.

И. Иванов.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ научна студенческэ кружок

А. А. Ждановай нэрэмжэтэ гүрэнэй Иркутска университедэй гуманитарна факультедэй бурят-монгол отделенидэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ научна студенческэ кружок олон жэлэй турша соо хүдэлмэрилнэ.

Кружогой гэшүүд түрэлхи хэлээ шудалха зуураа шэнжэлгын ехэ хүдэлмэри хэнэ. Үнгэрэгшэ 1952—1953 оной һуралсалай жэлдэ эндэ 7 дипломно зохёол бэшэгдээ. Тэдэнэй тоодо Ц. Бадмаевай бэшэһэн «Хориин аймагай диалект бурят-монгол хэлэнэй үндэһэ һуури мүн», А. Улахановай бэшэһэн «Бурят-монгол хэлэнэй түүхэ ба словарна фондые шэнжэлгэ» болон бусад зохёолнууд ороно.

В. Петонов, А. А. Ждановай нэрэмжэтэ гүрэнэй Иркутска университедэй студент.

ондохи олон янзын туһаламжые эмхидхэһэн ба хангаһан байна. Экономическа ба культурна талаараа хол гээгдэлтэй байһан арадуудта социалистическэ гүрэн онсо анхараа табиһан байна.

Национальна республикануудта шэнэ фабриканууд, заводууд байгуулагдаа, шэнэ түмэр зам табигдаа, шэнэ городууд бодхоогдоо. Хүдөө ажахынь томо машинна техникээр хангагдажа, түргөөр хүгжөө. Культурна байгуулалтань тон ехээр дэлгэрээ гэбэл, шэнэ дунда ба дээдэ һургуулинууд, научна эмхи зургаанууд, театрнууд, больницанууд гэхэ мэтэнүүд байгуулагдаа. Манай орон дотор агуухэ социально-экономическа хубилалтануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай бүхы арадуудта агуухэ ородарадай үзүүлһэн туйлай ехэ туһаламжань эли тодоор харагдаһан байна.

Коммунистическэ парти болбол СССР соо национальна асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ, арадуудай хани харилсаае батажуулха хэрэгтэ туйлай ехэ амжалтануудые яагаад туйлааб гэхэдэ, тэрэ хадаа национальна онсо илгаануудые тоогоогүй бэшэ, харин тэдэниие хододоо бүхы талаһаань хараадаа абажа байһан байна. Буржуазна националистнууд национальна онсо илгаануудые баримталжа, нэгэ нацые нүгөөдэһөөнь таһалха ябадал түрүүшын зэргэдэ табижа байхадань, Коммунистическэ парти хадаа тэдэ национальна илгаануудые наца болон үндэһэ яһатаниие һалгаахын тулада бэшэ, харин нэгэдхэхын тулада хараадаа абадаг ба хэрэглэдэг байна.

Түрэлхи хэлые али болохоор хүгжөөлгэ, түрэлхи хэлэн дээрэ ном хэблэлгэ болон бэшэлгые хүгжөөхэ ябадал, гүрэнэй нютагуудтахи органуудай хэрэгые үндэһэн зоной хэлэн дээрэ ябуулга, формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культурые байгуулга болон хүгжөөлгэ, үндэһэн зоной дундаһаа хүдэлмэришэн ангиин кадрнуудые болон арадай советскэ интеллигенциие байгуулга — эдэ бүгэдэ хадаа СССР-эй бүхы арадуудые социалистическэ байгуулалтын агуухэ хэрэгтэ хандуулха ябадалда нүлөөлһэн байна. Национальна культурануудай социалистическэ, интернационалистическэ удхыень али болохоор хүгжөөжэ байхадаа, Коммунистическэ парти болбол советскэ патриотизмын ба арадуудай хани харилсаанай үзэл сурталаар, социалистическэ идеологиин үзэл сурталаар үргэн ниитэ зониие хүмүүжүүлэн болбосоруулжа байна.

Социализмын илаһанай, мүлжэгшэ ангинуудые усадхаһанай ба буржуазна национализмые бута сохиһоной эсэстэ, партиин туйлай ехэ хүмүүжүүлгын, культурна хүдэлмэри ябуулһанай ашаар советскэ нацануудай шанар шэнжэнь үндэһөөрөө хубилаа. Манай орон дотор хуушан, буржуазна нацанууд революционно ёһоор шэнэ, социалистическэ нацанууд болгогдоһон байна.

Ленинско-сталинска национальна политикын агуухэ туйлалтанууд, социализм тогтоохын түлөө тэмсэл соо туйлагдаһан тэдэ туйлалтанууд хадаа Советскэ Конституци дотор эли тодоор харуулагдаһан байна. Буржуазна конституцинууд үндэһэ яһатанай адли бэшэ эрхые баримталжа ба удхаараа националистическэ байхадань, Советскэ Конституци болбол арһа яһанай гү, али хэлэ бэшэгэй илгаае, культурна хүгжэлтын гү, али гүрэнэй байдалай хүгжэлтын хэмжээе болон наца ба үндэһэ яһатанай бусад бүхы илгаануудые нацануудай тэгшэ бэшэ эрхэтэй байха ябадалые зүбтүүлхын тулада үндэһэ баримтань болгодоггүй байна. Бүхы нацанууд ба үндэһэ яһатан өөһэдынгөө онсо илгаануудые хамаархангүй, обществын, ажахын, общественнэ, гүрэнэй болон культурна ажабайдалда адли тэгшэ эрхые эдлэхэ ёһотой гэһэн һургаалһаа Советскэ Конституци эшэ үндэһэ абана. Хүн зоной эрхые сэхэ гү, али тойруугаар хаһаха, гражданинуудай үндэһэ яһанай илгаае хаража, тэгшэ бэшэ эрхые тогтоолго, мүн тэрэшэлэн үндэһэ яһанай онсо илгаае гү, али үндэһэ яһатанай бэе бэедээ дурагүйтэлгэ ба дээрэлхэлгые номнолго хадаа Советскэ гүрэн дотор хуулияар хоригдон хэһээгдэдэг байна.

СССР-эй арадуудай хани харилсаан хадаа советскэ обществын хүгжэлтые хангадаг асари ехэ хүсэн болоһон ленинско-сталинска национальна политикые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ манай партиин туйлаһан гол ехэ туйлалта болоно. Арадуудай хани харилсаан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ манай Эхэ ороной нэрэ хүндэ болон бэеэ даанхай байдалай түлөө СССР-эй арадуудай ниитын тэмсэл соо бүхэжэһэн ба хатуужаһан байна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ АРАДУУДАЙ ХАНИ ХАРИЛСАА БОЛОН НЭГЭДЭЛЫЕ ХЭЛБЭРИШЭГҮЙГӨӨР БҮХЭЖҮҮЛХЭ

Дайнай һүүлэй үедэ Советскэ Союзай арадуудай хани харилсаанай бүхэжэһэн ябадал арадай ажахые һэргээн бодхоохо хэрэг дээрэ харагдаһан байна. Немецко-фашистска сэрэгүүдэй эзэмдэлгэдэ ороһон Украина, Белорусси, Молдави, Эстони, Литва, Латви гэһэн союзна республиканууд ахадуугэй туһаламжые Российска федерациһаа, Кавказай болон Дунда Азиин советскэ республиканууднаа абаһан байна. Немецкэ фашистска сэрэгүүдэй саг зуурын эзэмдэлгэдэ ороһон Российскэ федерациин областьнууд мүн лэ бүхы советскэ республикануудай оролдолгын ашаар һэргээн бодхоогдобо.

Советскэ Союзай бүхы арадууд социалистическэ экономикые улам саашань хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байна. Партиин XIX съездын тэмдэглэһэн социалистическэ ажахы болон культурые хүгжөөхэ хэрэгтэхи агуухэ илалтанууд хадаа манай ороной социалистическэ бүхы нацанууд ба үндэһэ яһатанай хамтын ажалай аша үрэ мүн. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ манай социалистическэ индустри болбол Грузи болон Узбекистанда баригдаһан металлургическа шэнэ заводуудаар, РСФСР-тэ, Украинада, Прибалтикада, Белоруссида, Грузида, Азербайджанда баригдаһан машина байгуулгын шэнэ заводуудаар баяжаа. Мүн томо гидроэлектростанцинууд (жэшээлхэдэ, Казахстанай Усть-Каменогорско, Узбекистанай Фархадска) баригдаа. Азербайжданда, илангаяа Хоёрдохи Бакугай — Башкири болон Татариин районуудта нефтяной ажауйлэдбэри хүгжөө, Украинада, Казахстанда, Российска федерацида шулуун нүүрһэнэй ажауйлэдбэри амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байна.

Дайнай хойто тээхи үедэ арадуудай хани барисаанай болон советскэ патриотизмын хүсэниинь социалистическэ мүрысөөн дээрэ эли тодоор харагдаба. Сталинска шангай лауреадуудай дунда, үйлэдбэриин новаторнуудай дунда бүхы союзна республикануудай эрхим хүнүүдэй нэрэнь улам олон болоо. Бүхы советскэ республикануудта үйлэдбэриин болон политическэ эдэбхи улам бүри ургажа байна. Коммунистическэ партиин оролдолгын ашаар нэгэ республикын новаторнуудай дүй дүршэл бусад республикануудта таража, ниитын дэбжэлтые түргэдхэнэ.

Коммунистическэ парти болон советскэ гүрэнэй политикань республика бүхэнэй интересые бүхы Советскэ Союзай интерестэй зохилдуулжа, республиканууд хоорондын культурна болон ажахын холбооые улам бүри үргэдхэхэ ба бүхэжүүлхэ, тэдэнэй хоорондын харилсан туһалалсаха ябадалые бүхэжүүлхэ ба үргэдхэхэ хэрэгтэ зорюулагданхай. Прибалтийска советскэ социалистическэ республикануудые хүгжөөхэ тушаа табадахи табанжэлэй түсэбэй даалгабаринууд хадаа союзна республикануудые мандуулха гэжэ манай Коммунистическэ партиин хэды ехээр оролдожо байһанай үльгэр жэшээ болоно. Байгша табан жэл соо Латви, Литва, Эстони гэжэ республиканууд саашадаа индустриализацилагдаха байна. Электроэнерги 2—2,5 дахин ехээр гаргагдадаг болохо, Нарваска гидроэлектростанци, Рижскэ теплоэлектроцентраль баригдаха, Каунасска гидроэлектростанциин барилга эхилэгдэхэ байна. Мүн эдэ республикануудай машина байгуулгые, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ гэжэ түсэблэгдөө.

Арадуудай хани барисаанай зохёон байгуулхы хүсэниинь мүн лэ Советскэ Союзай арадуудай соёл культурые хүгжөөхэ ябадалда үзэгдэжэ байна. Бүхы советскэ республикануудта шэнэ һургуулинуудай, научна институтуудай, театрнуудай, клубуудай барилга үргэнөөр дэлгэрэнхэй. 12 союзна республикануудта наукануудай национальна академинууд байгуулагдаад байна. Бүхы союзна республикануудта дунда ба дээдэ һургуулитай мэргэжэлтэн олоор бэлэдхэгдэжэ байна. Наукын олон шэнэ кандидадууд ба докторнууд бии боложо байна.

Коммунистическэ барилгын ябаса дундуур социалистическэ нацануудай хоорондохи соёл болбосоролой харилсаан улам бүри нигта боложо байна. Национальна культурые хүгжөөлгэдэхи союзна республика бүхэнэй туйлалтань бусад республикануудаар тарана. Национальна культуранууд бэе бэеэ баяжуулан тэдхэжэ байна. Агуухэ ородой культурын баялигые улам бүри үргэнөөр ашаглан хэрэглэлгэ хадаа Советскэ Союзай бүхы арадуудай социалистическэ культурые амжалтатайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ нүлөөлнэ. Советскэ республикануудай уранзохёолшодой болон уранзураашадай, композиторнуудай эрхим зохёолнуудынь бүхы орон дотор мэдэгдэжэ, Советскэ Союзай бүхы үндэһэ яһатанай ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэнэ.

Парти болбол манай ороной арадуудай хани барисаае улам бүри бэхижүүлхын тула, ажалша ниитэ зониие интернационализмын ба советскэ патриотизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхын тула культурна хүмүүжүүлгын бүхы арга зэбсэгүүдые хэрэглэнэ.

Арадуудай хани барисаае бүхэжүүлхэ тухай оролдолго хадаа буржуазна национализм болон космополитизмын элдэб үзэгдэлнүүдтэ эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэхэ тэмсэлтэй нигта холбоотой. Мүлжэгшэ ангинууд манайда усадхагдажа, буржуазна национализм гаргаха ямаршье социальна һуури үгышье һаань, националистическэ үлэгдэлнүүд үшөө байһаар байна. Тэдэ үлэгдэлнүүд литературада болон искусстводо, түүхэдэ, общественнэ эрдэм ухаанай бусад һалбаринуудта үзэгдэдэг байна. Эдэ бүхы үлэгдэлнүүд эгээ эли тодоор юун дээрэ харагданаб гэхэдэ, урданай байдалые һайрхаха ябадалда, өөрынгөө национальна байдалһаа гарахагүй ябадалда, тус тус арадай политическэ, ажахын болон культурна бадаралтын хэрэгтэ социалистическэ шэнэдхэл, хубилалгануудай болон СССР-эй арадуудай хани барисаанай хэды ехэ удхатай байһые тоохогүй ябадалда үзэгдэдэг байна.

Буржуазна националистнууд хадаа хоёр арадай хоорондо яһа хаяха, ород арадта дурагүйдүүлхэ гэжэ оролдодог байна. Буржуазна националистнуудые элишэлэн сохихо-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой сесси

ВЕНА, сентябриин 9. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой сесси профессор Жолис-Кюриин түрүүлэлгэ доро Венэдэ сентябриин 9-дэ хүдэлмэрөө эхилээ. Профессор Бернал (Великобритани), Эжени Коттон ба Жильбер Шамбрэн (Франци), Серени ба Ломбарди (Итали), Николай Тихонов ба Илья Эренбург (СССР), Джесси Стрит (Австрали), профессор Фридрих (Германи), профессор Громадка (Чехословаки), Изабелла Блюм (Бельги) ба профессор Леопольд Инфельд (Польша) гэгшэд сессиин хүдэлмэридэ хабаадаба. Тэрээнһээ гадна генерал Сахиб Сингх Сокхей (Инди), Ибрагим Рашад (Египет), Жоржи Амаду (Бразили), профессор Добретсбергер (Австри) гэгшэд айлшад болон сесси дээрэ байлсаба.

Румынска таряашадай байдал һайжарна

БУХАРЕСТ, сентябриин 10. (ТАСС). Гүрэнэй зүгһөө машинануудаар, сортовой үрһөөр, мэргэжэлтэдээр туһаламжа үзүүлһэнэй, тэрэшэлэн советскэ колхозуудай дүй дүршэлые хэрэглэһэнэй ашаар Румыниин хүдөө ажахын олонхи кооперативууд энэ жэлдэ баян ургаса абаһан, тиин гэшүүдэйнгээ доходуудые дээшэлүүлһэн байна.

Тимишоарска областиин Белобрешка гэжэ тосхоной «Дунэря» гэжэ коллективнэ хүдөө ажахы гектар бүриһөө шэниисын ургаса 21,5 центнер, ячмениин —24,5 центнер абаһан байна. Энэ ажахы малажалай хэдэн фермэнүүдтэй, огородтой юм. Эдэнь тон ехэ доход үгэдэг.

Сучавской областиин коллективнэ хүдөө ажахынууд баян ургаса хуряагаа. Областиин зарим районуудта шэниисын гектар бүриһөө 32 ба дээшэшье центнер ургаса хуряагдаһан байна.

Хунедоарска областиин Обрежа тосхоной августын 23-най нэрэмжэтэ коллективнэ хүдөө ажахы гектар бүриһөө 22 центнер шэниисэ ургуулан абаа. Энэ ажахын гэшүүн Симион Бобицан гансахан шэниисэ 1805 килограмм авансаар абаһан байна. Би тохомой шэнээн өөрынгөө газарые 20 үлүүтэй жэл соо элдүүрилээб, зүгөөр иимэ ехэ хэмжээнэй продукттай гэртээ хэзээдэшье байжа үзөөгүй һэм гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Клужска, Констанцкой, Крайевска, Бухарестска, Байя-Марескэ ба бусад областьнуудай һайн ургаса хуряаһан коллективнэ хүдөө ажахынуудай гэшүүд ехэ хэмжээнэй продуктнуудые ба мүнгэ авансаар абаһан байна.

Германска Демократическа Республикада бэелүүлэгдэжэ байгаа шэнэ курса хадаа хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци болон бусад хүн зоной ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадал хангана. Хүн зоной худалдан абаха шадабари 1953 ондо 2 миллиард тухай маркаар нэмэхэ, ургэн хэрэглэлэй эд товар ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ нилээд ехэдхэгдэхэ, республикын городууд болон хүдөө нютагуудта худалдаа наймаанай сеть ургэдхэгдэхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лавгхаген тосхондохи (Шверин округ) эд хэрэглэгшэдэй обществын текстильнэ зүйлнүүдые худалдадаг отделени соо.

Центральбильдын фото.

Фашизмда ба дайнда эсэргүүсэн, Германиин хүдэлмэришэд ангиин бата нэгэдэлэй түлөө!

БЕРЛИН, сентябриин 10. (ТАСС). АДН агентствын дамжуулһанай ёһоор, Темпельгофто (Берлинэй американска сектор) түмэр замай мастерскойнуудта үсэгэлдэр митингнүүд болоо. Тэдээн дээрэ Баруун Берлинэй түмэр замай мянга үлүүтэй хүдэлмэришэд ба албахаагшад байлсаа. Ехэ Берлинэй СЕПГ-эй правлениин секретарь Бруно Баум энэ митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Өөһэдынгөө национальна нэгэдэлые һэргээн бодхоохын ба Германитай эбэй договор баталхын түлөө немецкэ арадай тэмсэлдэ германска асуудалай талаар Советскэ Правительствын һүүлшын нотын, тэрэшэлэн Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациин Советскэ Правительствотай хэһэн хэлсээнүүдэй дүнгүүдэй тон ехэ удхашанартай байһые Баум тайлбарилһан байна.

Баруун Германида болоһон һунгалтын дүнгүүд тухай һүүлээрнь Бруно Баум хэлээ. Тиихэдээ, боннско милитаристнууд ба реваншистнууд нэн түрүүндэ немецкэ хүдэлмэришэн ангиин бата нэгэдэлэй үшөө туйлагдаагүй байһан дээрэһээ реакционно бундестаг һунгалга туйлажа шадаба гэжэ тэрэ заагаа. Һунгалтын үедэ Баруун Германиин демократическа ба патриотическа хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр боннско милитаристнууд ба фашистнуудай ябуулһан террор тухай Бруно Баум хөөрэжэ үгөө. Энэ терророй эсэстэ адхарһан шуһан хадаа шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүүгээр хамтадаа тэмсэхэ сигнал бүхы хүдэлмэришэдтэ боложо үгэхэ ёһотой гэжэ онсо тэмдэглээ. Хэрбээ социал-демокрадууд ба коммунистнууд, христианска ба партийнабэшэ хүдэлмэришэд,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ,—бата жагсаалтай ба эмхитэй ябуулгануудые хэдэг байгаа һаа, реакциин бүхы һанаашалганууд гэдэргэ сохигдохо байна.

Митингдэ хабаадагшад Баруун Германиин бүхы хүдэлмэришэдтэ хандаһан хандалга баталан абаа.

Баруун Германида һунгалтын дүнгүүд, гэжэ хандалга соонь хэлэгдэнэ, фашизм ба реакци хадаа Баруун Германида дахин һэргэн бодожо, Германиие хэтэ үедэнь бутаргаха ба дэлхэйн шэнэ дай һүжэрөөхэ аюул немецкэ арадта тохёолдобо. Тиихэтэй хамта, хүдэлмэришэн ангиин эмхитэйгээр ябуулга хээгүй байһан дээрэһээ Баруун Германида һунгалта иимээр үнгэрөө гэжэ хандалга соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

Польско ажалшадай үйлэдбэриин амжалтанууд

ВАРШАВА, сентябриин 10. (ТАСС). Польско телеграфна агентство дамжуулна:

Абаһан уялгануудаа бэелүүлэн Польшын промышленна предприятинуудай коллективүүд түсэбһөө гадуур продукци бүтээн гаргана. Лодзиин, Мархлевскын нэрэмжэтэ хлопчатобумажна фабрикын коллектив сентябриин эхеэр һайн үрэ дүн туйлаа. Жэлэй эхинһээ хойшо энэ фабрика миллион үлүүтэй метр бүд түсэбһөө гадуур нэхэжэ гаргаа. Арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, фабрикын хүдэлмэришэд хадаа жэлэй эсэс хүрэтэр үшөө хахад миллион метр бүд түсэбһөө гадуур үгэхэ гэжэ шиидээ.

Вроцлавска воеводствын Свидницын нарин аппаратурын заводто 17 хүдэлмэришэд 6 жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Вроцлавтахи искусственна волокно ба целлюлозын заводой барилга дээрэ хүдэлмэрилдэг хэдэн бригаданууд 6 жэлэйнгээ даалгабаринуудые дүүргэһэн тухайгаа мүн лэ һаяшаг мэдээсэһэн байна.

Корейдэхи эблэрэлгэ тушаа

ПЕКИН, сентябриин 10. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо сентябриин 9-дэ иигэжэ дамжуулба:

Тэгэдэ шведскэ нейтральна инспекционно группын гэшүүн капитан Ларсондо американска солдадай доболһон тухай мэдээсэл эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссиин мүнөөдэрэй заседани дээрэ хэгдэбэ.

Корейско-хитадай талаһаа эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссиин ахалагша гэшүүн генерал Ли Сан Чо иигэжэ мэдүүлбэ, нейтральна инспекционно группын гэшүүндэ доболго эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй дүримүүдые эбдэхэһээ гадна, тэрэшэлэн эблэрэлгын хойноһоо ажаглаха талаар байгуулагдаһан бүхы нейтральна комиссиие доромжолһон ябадал болоно. Иимэ ушарай дахин гарахагүйн тулада американецуудай үрэ ехэтэй, тодорхой хэмжээнүүдые абахые ба эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй зохихо дүримүүдые сахихые корейско-хитадай тала шууд эринэ гэжэ генерал Ли Сан Чо нэмэһэн байна.

ПЕКИН, сентябриин 10. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ мэдээсэнэ:

Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй 51 Б параграфай ёһоор нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө репатриацилгын талаар комисси үсэгэлдэр официальнаар байгуулагдаба.

Үсэгэлдэр үдэртөө үдэшын 6 часта комиссиин түрүүшын заседани болоо. Тэрээн дээрэ комиссиин түрүүлэгшэ —Индиин түлөөлэгшэ генерал-лейтенант К. С. Тимайяо Чехословакиин түлөөлэгшэ полковник Ладислав Симович, Польшын түлөөлэгшэ Гаевский, Швециин түлөөлэгшэ Стенстрем, Швейцариин түлөөлэгшэ Деникер гэгшэд байлсаа.

Корейдэхи эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссиин заседани

ПЕКИН, сентябриин 10. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо сентябриин 9-дэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссиин мүнөөдэрэй заседани дээрэ американецууд корейско-хитадай тала «бусаагаагүй» гэһэн хэбэртэйгээр 3100 американска сэрэгэй пленэйхидэй список табиһан байна.

Энэ хуурмагаар зохёогдоһон список репатриацилагдахые хүсэжэ байһан корейскэ ба хитадай олон тоото сэрэгэй пленэйхидые американецуудай үшөө хүсөөр барижа байһан баримтые дэлхэйн олониитэһээ нюуха гэһэн зорилготой байһаниинь элитэ.

США-гэй гүрэнэй секретарь Джон Фостер Даллес сентябриин 7-до Денвертэ болоһон пресс конференци дээрэ иигэжэ мэдүүлбэ: «Американска ямар нэгэн пленэйхидые, тэдэнэй (коммунистнуудай) барижа байһан тухай гэршэлэн тодорхойлхо баримтые би мэдэхэгүй байнаб». Энэ хадаа американска списогэй шал худалаар зохёогдоһые харуулна.

Үнэндөө репатриацилагдаха дуратай сэрэгэй пленэйхидые ямаршье илгаагүйгөөр репатриацилхабди гэһэн өөһэдынгөө найдуулгые американецууд лэ сахинагүй, тэдэнэр лэ корейскэ ба хитадай олон тоото сэрэгэй пленэйхидые мүнөө хүрэтэр барижа байна. Хитадай һайндуратанай дундаһаа плендэ ороһон 250 хүн заложнигууд болгон баригдаха гэжэ США-гэй сэрэгэй министр Стивенсоной мэдүүлһэнһээ хойшо американска тала хадаа Хитадай арадай һайндуратанай дундаһаа плендэ ороһон миил 138 хүниие бусааһан байна. Тиимэһээ американецууд хадаа наада захань хитадай арадай һайндуратанай дундаһаа плендэ ороһон аад, репатриацилхые эрижэ байһан 112 хүниие мүнөө хүрэтэр барижа байна. Наринаар шалгалта хэжэ үзэхэдэ Корейскэ Арадай армиин составһаа 228 хүн үшөө репатриацилагдаагүй байһаниинь элирээ. Эдэ сэрэгэй пленэйхидэй списогые корейско-хитадай тала американецуудта үни дамжуулан үгэгдэнхэй.

Юнайтед пресс агентствын корреспондентын Пусанһаа сентябриин 5-да мэдээсэһэн мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэһэн байгаа. Корейскэ ба хитадай сэрэгэй пленэйхидые шэрэһэн судна Пусанһаа энэ үдэр гараба. «Эдэ сэрэгэй пленэйхид сентябриин 6-най үдэшэһөө эртэ бэшэ Инчон ба Паньмыньчжондохи репатриационно центр хүрэжэ шадаха байна» гэжэ саашань мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Гэхэ зуура, американецууд хадаа репатриацилгые сентябриин 6-да үдэр байхада дүүргэһэн байха юм. Корейскэ ба хитадай сэрэгэй пленэйхидэй энэ бүлэг хайшаа ябашооб? Американска тала тэдэниие мүнөө хүрэтэр юундэ репатриацилаагүйб?

Репатриацида орохо өөрынгөө эрхэһээ арсахыень сэрэгэй пленэйхидые баадхахын тулада американецууд ба лисынмановецуудай һүүлэй үе хүрэтэр химическэ гранадуудые, жадануудые ба бусад зэбсэгүүдые хэрэглэдэг байһые бусажа ерэһэн корейскэ ба хитадай олон сэрэгэй пленэйхид нэгэтэбэшэ тодоруулдаг байна. Эдэ бүгэдэ хадаа корейскэ ба хитадай сэрэгэй пленэйхидые хүсөөр барижа үлээхэ гэжэ американецуудай урда мэтэ эрмэлзэжэ байһые эли тодоор харуулна.

Кэсондохи ажаглагшадай зааһанай ёһоор сэрэгэй пленэйхидэй дурсагдаһан списогые американецуудай хуурмагаар зохёоһоной баһа нэгэ шалтагааниинь хадаа лисынмановска бүлэгүүдэй хүсөөр барижа байһан корейско-хитадай талын 27 мянга үлүүтэй сэрэгэй пленэйхидые бусааха тухай ямаршье хүсэлэл гаргадаггүй байһанаа американецуудай нюуха гэжэ эрмэлзэжэ байһан ябадал болоно... Сэрэгэй эдэ пленэйхидые бусааха гэжэ американецуудай һэдэһэн янзашье мүнөө хүрэтэр гаранагүй.

Репатриацилга хэхэ талаар нейтральна комиссиин амжалтагайгаар хүдэлмэрилхэ ябадалые һаатуулгада ба корейско-хитадай талын сэрэгэй пленэйхидые американецуудай хүсөөр барижа үлөөхэ арга олгохо зорилготойгоор сэрэгэй пленэйхидэй лагерьнуудта Чанкайшистска ба лисынмановска агентнуудай ябуулгые дэмжэдэг байһан ушар байдалые олониитын анхаралһаа нюухын тулада американска талын һэдэлгэ гаргадаг байһые ажаглагшад мүн лэ тэмдэглэһэн байна.

Корейдэ сэрэгэй пленэйхидые репатриацилга

ПЕКИН, сентябриин 10. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулна:

Сэхэ репатриацилхые хүсэһэн сэрэгэй пленэйхидые корейско-хитадай тала сентябриин 6-да репатриацилжа дүүрэбэ.

Августын 5-һаа сентябриин 6 хүрэтэр —33 үдэр соо —корейско-хитадай тала американска талада 4912 корейскэ бэшэ национальностиин сэрэгэй пленэйхидые ба 7848 корейскэ национальностиин сэрэгэй пленэйхидые, тайлбарилан хэлэбэл 12760 сэрэгэй пленэйхидые дамжуулан үгөө.

Корейскэ бэшэ национальностиин сэрэгэй пленэйхидэй дунда 3597 американецууд, 947 англичанууд, 228 турок, 30 канадецууд, 40 филиппинецүүд, 22 колумбиецууд, 12 французууд, 2 грек, 21 австриецууд, 1 бельгиец, 7 южноафриканецууд, 3 японецууд ба 2 голландецууд ороно.

Энэ үе соо американска тала корейскэ Арадай армиин персоналһаа 70159 пленэйхидые ба хитадай арадай һайндуратанай дундаһаа плендэ ороһон 5640 хүниие гэхэ гү, али хамта дээрээ 75799 пленэйхидые бусаажа үгэһэн байна.

Гэхэ зуура, сэхэ репатриацилха ёһотой корейскэ ба хитадай пленэйхид американска талын гарта байһаар гэжэ олон баримтанууд харуулна.

Үйлэдбэриие хороолгодо эсэргүүсэн итальянска ажалшад тэмсэнэ

РИМ, сентябриин 10. (ТАСС). «Унита» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор Болонья провинциин металлургическа ба машина бүтээлгын предприятинуудай ажалшад хадаа «Дукатиин» машина бүтээлгын предприятинуудта үйлэдбэрилгые хороохоор хараалагдажа байһанда эсэргүүсэлгын тэмдэг болгон үсэгэлдэр забастовко хээ. Тус забастовкодо үйлэдбэриин эдэ һалбаринуудай бүхы хүдэлмэришэд ба инженернүүд, техникүүд болон албахаагшадайнь нилээд олониинь хабаадаһан байна.

Францида инфляци болобо

ПАРИЖ, сентябриин 10. (ТАСС). Франс пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Францида инфляци урда мэтэ үргэлжэлһөөр. Сентябриин 3-най байдалаар эрьесэдэ ябаһан саарһан мүнгэнэй ниитэ тоо үзэгдөөгүй ехэ суммада хүрэжэ 2.211.574 миллион франк болоһон байна. Гансахан неделиин турша соо саарһан мүнгэнэй тоо 33.297 миллион франкаар ургаһан байха юм.

Норвежскэ артист[illegible] СССР-тэ ябаһан тухайгаа хөөрэбэ[illegible]

ОСЛО, сентябриин 10. (ТА[illegible] «Верденс Ганг» гэжэ газетэ С[illegible] тэ ябаад ошоһон норвежскэ [illegible] тистнуудай нэгэн Альф Андерс[illegible] өөрынгөө хүдэлмэрилэгшын [illegible] рэлдэһэн хөөрэлдөөе толи[illegible] СССР-тэ хараһан үзэһэн юумэ[illegible] хайгаа хэлэжэ үгэхэ тухай кор[illegible] пондентын табиһан асуудалда [illegible] рюусан Андерсен иигэжэ мэдү[illegible]

«Һонирхолтой юумэ тон [illegible] Энэ хадаа гайхамшагта аян[illegible] га байба. Бидэндэ ямаршье [illegible] үзүүлэгдээгүй, хэнтэйшье хөөр[illegible] хэ ба хаанашье ябаха арга бо[illegible] жотой байгаабди».

СССР-тэхи хүгжэмэй ажабай[illegible] норвежскэ делегациие ехээр һо[illegible] хуулаа, СССР-тэ искусство [illegible] ехэ анхарал табигдана.

Венскэ намарай ярмарк[illegible] дээрэхи СССР-эй павиль[illegible] тухай австрийска газетэнүүд бэшэнэ

ВЕНА, сентябриин 8. (ТАС[illegible] «Дер Абенд» гэжэ газетэ ту[illegible] статья толилжо, тэрээн соогоо [illegible] скэ намарай ярмарка дээрэхи [illegible] ветскэ павильондо үндэр сэгна[illegible] үгэһэн байна.

Советскэ павильондо гол ан[illegible] рал хандуулагдана гэжэ га[illegible] бэшэнэ. Ярмаркын нээгдэһэн [illegible] рүүшын үдэр хүн зон ехэ о[illegible] сугларжа, советскэ павильо[illegible] үүдэндэ хэдэн мянган хүн ун[illegible] гүүр эртэнһээ эхилээд ээлжэ[illegible] зогсоһон байна. Автомашина[illegible] ба медицинскэ түхеэрэлгэнүү[illegible] элдэб станогууд ба хүдөө ажа[illegible] машинануудые, эрхим һайн ра[illegible] приемнигүүдые, бүдүүд, коверн[illegible] ангай арһан гэхэ мэтые сугла[illegible] шад бултадаа һайшаан һонирхо[illegible] хараа.

Пакистанай засагаарх[illegible] прогрессивнэ студентнүү[illegible] хашана мүрдэнэ

КАРАЧИ, сентябриин 9. (ТАС[illegible] «Имроз» гэжэ газетын мэдээс[illegible] нэй ёһоор Пакистанай гэгээр[illegible] министерство Карачи городо[illegible] хы колледженүүдэй директорнү[illegible] инструктивна бэшэг эльгээһэн [illegible] на. Прогрессивнэ үзэлтэй бүхы [illegible] гагшад ба студентнүүдые кол[illegible] женүүдһээ гаргахые, тэрэш[illegible] студентнүүдэй дунда прогресс[illegible] идейнүүдэй дэлгэрэлгые һаату[illegible] хэмжээнүүдые абахыень тэрэ [illegible] шэг соо дурадхагдана. Тус бэ[illegible] соо прогрессивнэ студентнү[illegible] студенческэ элдэб организаци[illegible] та һунгуулхагүй тухай дирек[illegible] нүүдтэ эрилтэ хэгдэһэн байна.

Эдэ хэмжээ-ябуулганууд ха[illegible] Пакистанда «американска ёһо[illegible] рам дэлгэрүүлхэ» хэрэгтэ зор[illegible] лагдана гэжэ газетэ тэмдэглэн[illegible]

Швейцаридахи уласхоорондын шатар[illegible] турнир

НЕЙХАУЗЕН, сентябриин [illegible] (ТАСС). Дэлхэйн түрүү һуур[illegible] түлөө наадагшадай шатарай ту[illegible] рай 7-дохи турта Болеславски[illegible] Решевский, Штальберг—Броншт[illegible] ба Авербах —Найдорф гэгш[illegible] партинууд балай ехэ хурса тэм[illegible] гүйгөөр үргэлжэлжэ, тэнсэл[illegible] дүүрэһэн байна. Сабо Тайманов[illegible] Эйве Глигоричтой ехэ хурсаар [illegible] даһан болобошье, эсэстэнь тэ[illegible] Турай хоёр парти дүүргэгдэ[illegible] үлэһэн байна. Котов гроссмей[illegible] Керестэй наадаһан партидаа [illegible] һарлалгын болохын урда тэх[illegible] алдуу хээд булигданги байдал[illegible] гаар наадалгаяа хойшолуу[illegible] Смыслов Геллертэй наадахадаа [illegible] булюу байдалтай байгаа. Гэб[illegible] партиингаа хоёрдохи хахадта [illegible] лер ехэ шадамараар наадаһан [illegible] тэнсэжэ болохоор байдалтай [illegible] жо наадалгаяа хойшолуулһан [illegible] на.

Үглөөдэр турнир дээрэ дүү[illegible] дээгүй партинуудые үргэлжэлү[illegible] наадалга болохо байна.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ

Арадуудай хани барисаан—олонациональна советскэ гүрэнэй шухалын шухала һууринь мүн

(Түгэсхэл)

доо манай парти болбол арадуудай хани барисаае улам саашадань бүхэжүүлхэ хэрэгтэород арадай, ородой культурын туйлай ехэ түрүү үүргэтэй байһые харуулдаг байна.

Империализмын хүсэнүүд хадаа наца хоорондын хёморолые һэргээхын ба һүжэрүүлхын тулада СССР дотор үлэһэн националистическэ зарим үлэгдэлнүүдые хэрэглэхэ гэжэ оролдодог байна. Буржуазна националистнууд морально-политическэ нэгэдэлээр хатуужаһан советскэ общество дотор манай улад зондо харша национальна хёморолой үзэл тарааха гэжэ оролдодог.

Парти хадаа ленинско-сталинска национальна политикаһаа хазайха ябадалые сэхэ элишэлэн шууд усадхадаг байна. Парти болбол авантюристнүүд, карьеристнүүдые элишэлэн сохёо, тэдэнэр национальна политикые хазагайруулгатай тэмсэгшын хуурмаг нэрэ зүүгээд, наца хоорондын хёморол һүжэрүүлхэ, буржуазна националистнуудай талые бүхэжүүлхэ гэжэ оролдодог байгаа.

СССР-эй арадуудай ахадүүгэй хани барисаае эбдэхэ эрхэ хэндэшье үгтэхэгүй гэжэ парти мэдүүлнэ. Советскэ Конституци дотор бэшэгдэһэн арадуудай адли тэгшэ эрхые эбдэхэ гэжэ оролдоһон хүн бүхэниие Советскэ гүрэн хатуугаар хэһээдэг байһан ба хэһээхэшье байна.

Коммунистическэ парти, советскэ гүрэн болбол манай ороной бүхы үндэһэ яһатан ба нацануудай агуу ехэ эрхые хёрхоор хамгаалжа байна. Парти болбол Октябрьска революциин агуу ехэ туйлалтые — арадуудай хани барисаае нюдэнэйнгөө сэсэгыдэл адляар хадагална. Тэрэ хадаа арадуудай хани барисаае — советскэ обществын дэбжүүлхы түгэлдэр ехэ хүсые, Советскэ гүрэнэй илагдашагүй бата бэхи байһанай үндэһэ һуурииe бүхэжүүлнэ ба саашадаашье бүхэжүүлхэ байна. Ушарынь юуб гэхэдэ, манайда арадуудай хани барисаанай бүхэжэжэ ба бадаржа байгаа сагта бидэндэ ямаршье дайсад — дотоодыншье, гадаадыншье дайсад аюулгүй.

СССР-эй Верховно Соведэй энэ жэлэй август һарада болоһон сессиин хүдэлмэри хадаа СССР-эй арадуудай эбдэршэгүй хани барисаае харуулба. Советскэ гүрэнэй 1953 оной бюджет тухай асуудал сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Манай ороной бүхы арадуудай түлөөлэгшэд бүхы советскэ республикануудай ажахын болон культурна бадаралтые, манай ороной бүхы арадуудай материальна тэнигүүлэн ба культурна байдалай шэнэ бадаралтые хангаха шэнэ бюджедые үнэн сэдьхэлһээ дэмжэжэ, нэгэн дуугаар баталһан байна. Энэ сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ соо ажаүйлэдбэри болон хүдөө ажахын хойшолуулашагүй зорилгонууд, арадай ажана амгалан байдалые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд харуулагдаһан, уласхоорондын байдал гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэһэн байна. Арадай ажана амгалан байдалай саашанхи дэбжэлтые хангаха, хүнгэн ба эдеэ хоолой үйлэдбэриие түргэн темпээр хүгжөөхэ, 2—3 жэлэй турша соо арад зондо элбэг дэлбэг эдеэ хоол болон хүнгэн ажаүйлэдбэридэ түүхэй эдые элбэг дэлбэг болгохын тула хүдөө ажахыда ехэ туһаламжа үзүүлхэ гэһэн шухалын шухала зорилгонууд дэбжүүлэгдэһэн байна.

Г. М. Маленковой үгэ соо табигдаһан эдэ зорилгонууд хадаа бүхы советскэ республикануудай саашадаа бадарха, СССР-эй арадуудай хани барисаае бүхэжүүлхэ зорилгонуудта бүримүһэн таарана. Өөрынгөө түрэл Коммунистическэ партида этигэжэ, найдажа байһан манай ороной бүхы арадууд болбол советскэ бүхы арадай ажамидаралайнь интересые сахижа байһан политикые хэлбэришэгүйгөөр дэмжэнэ. Манай агуу ехэ Эхэ ороной ажалшад Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствые тойрон нигтаар жагсажа, коммунистическэ байгуулгын шэнэ илалтануудай замаар урагшаа этигэл найдабаритайгаар дабшажа ябана.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды в переводов—6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00624. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.